

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 30 petih vrst á 2 D, do 100 vrst á 2 D 50 p, večji inserati petih vrst á 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D; Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.
Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1-50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
12 mesecev	6 mesecev	Din 240—	Din 240—	Din 360—	Din 360—
6	3	120—	120—	180—	180—
3	1	60—	60—	90—	90—
1		20—	20—	30—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

„In Cilli und in Celje.“

Dr. G. Schultze-Pfaelzer je prišel iz Nemčije v Jugoslavijo in posetil Celje. »Die grüne Mark« je krasna pokrajina, ali žalostno je njegovo nemško srce. — »Maribor!« je zaklical mož z zeleno zavetno kapo in rumenim ovratnikom. »der schnauzbärtige Mann, der nicht mehr ganz europäisch aussieht. Hier beginnt der Balkan.« (Tako piše dr. Schultze v »Berliner Lokal-Anzeiger« 25. junija t. l.) »Kako hudo zveni to za človeka, ki je mislil, da je še v Srednji Evropi!« Kakšen je neki ta nemški gospod, ali je po vsej svoji zunanosti in notranosti res tako evropski, da mu je vse drugo neevropsko in mu je slovenski železničar v Mariboru že pristi Balkanec, ki nima skoro nič več evropskega na sebi?

V svojem dopisu se vrti Schultze nato okoli »Marburga« in joče, da je »die grüne Mark« raztrgana. »Proti celemu svetu zmagovalcev se ni dalo nič opraviti. Prišel je Srb in iz Marburga je nastal Maribor.« Oholi Nemec se spodtakne nato nad »koridorjem«, ki vodi preko Maribora proti Celovcu, potem pa si privoščiti carinike in policiste. Vse je balkansko. Policijski komisar ga zasleduje do Celja. V vizumu je bila naročena zglasitev na policiji pri prihodu in odhodu. Samo v Jugoslaviji mogoče. »In gorje onemu, ki ne zna svetovnega jugoslovenskega jezika! Ta ne opravi nič pri balkanskih uradih v Celju.«

Tako zabavlja Nemec Schultze! Za take vrste ljudi je še vse premalo »balkansko«. Ako so obneje odredbe stroge, je to gotovo nevedno potujočemu občinstvu, ali da je nam potrebna skrajna previdnost na obmejnih tleh, dokazuje tudi hujšaški in arogantni dr. Schultze. Takega človeka bi se moralo zavrniti in mu zabraniti pot na jugoslovensko zemljo. Njegovo pismo v berlinskem listu utegne le škodovati drugim Nemcem, ki pridejo med nas po svojih poslih. Ako zadene te kaka neprijetnost in ako se postopa z njimi nezaupno, je to lahko posledica bedaste ogorčenja, kakršno razklada omenjeni Schultze po berlinskem časopisu. Kdor pride k nam, s tem naj se postopa sicer povsod vlijudno in vstreljivo, toda prišlec se mora vesti, kakor se spodobi, in računati z novimi razmerami v obmejnih pokrajinah. Mi želimo z inozemstvom dobrih odnosov, zavračamo pa vse Schultzeje in druge take tiče, zabavljaje in zaničevalce Jugoslovenov. S takimi bomo postopali brezobzirno!

Dr. Schultze je sredi Celja ves iz sebe. Gleda napis trgovca z mešanim blagom Huberja, ki se je izgubil »hinter einem Meer von zungenbrecherischen

Konsonanten« ... »Brrr ... tsgsch!« Nemec, kateremu preti nevarnost, da si zlomi ob naših konsonantih svoj jezik, naj ostane rajši doma, kjer bo ostal zdrav in čil s svojim jezikom, ki je tako lep in mehek, da še jezik angelcev ni lepši in mehkejši! Po Celju zija okoli in končno vendar nekaj »kapiri«. Čita »Gostilna Wilson«. Pa ga hitro pograbi prirojena mu nesramnost in zapiše o gostilni: »Es riecht nach Slibowitz-Insell und den vierzehn Punkten«. Dr. Schultze se zaleti potem še v Orjunaše, o katerih pravi, da pogostoma razvijajo svoje praporje in streljajo komuniste. »Die Orjunašchen, das sind die tüchtigen SHS-ler.« Nemci so pogumni, in ker nočejo služiti kot strelne figure, imata vojaštvo in policija mnogo opraviti. Tako hujša Nemce na odpor proti jugoslovenski oblasti.

V resnici nihče noče nič slabega, samo nikakega nemškega izzivanja na svojih tleh ne bomo trpeli. Marburg in Cilli je ustvarila avstrijska politika, ki je hotela ponemčiti vse Slovence. Toda ta tla so naša od nekdaj in z njih mora izginiti nemška politika, proti Slovcem naperjena. Kar je pristnih Nemcev v Sloveniji, lahko ostanejo še nadalje Nemci, oni s slovenskimi priimki, vsi, ki so slovenskega pokolenja, pa se smatrajo za Nemce, naj se vrnejo lepo nazaj k svojemu narodu, iz katerega so izšli!

Grda laž je Schultzejeva trditev o zatiranju balkanskih Nemcev in nikar naj ne govori o tragiki obmejnega boja in tudi ne o načrtu pritisku na nemški živelj. Nemcem je dana polna prilika, da lahko pokažejo svojo »kulturno moč« in »tehniško inteligenco«, ako res razpolagajo z njo v taki meri, kakor misli berlinski dr. Schultze.

Tega zabavljajo razpoloženega Nemca je pa končno za kaznen vendar le obšel jasen trenotek. Kar na mah preneha zabavljati in prične hvaliti! Čujte! »Gospode iz Ljubljane ni treba skrbeti vzdrževanje svoje trodelne države, kajti nihče nima hudobnih naklepov proti nji, in njihova dežela je povsem zmogljiva življenja. Med novimi evropskimi tvorbami od 1918—1919 je jugoslovenska država morda najbolj fundirana in najbolj zdrava!«

Ali ste ga slišali? Poprej tako zabavljaje na Balkanu, kjer je vse narobe in vse v velikem nasprotju s Srednjo Evropo, sedaj pa stoji dr. Schultze kar naenkrat v najbolj zdravi in najbolj fundirani povojni državi! Iz tega se vidi, da so prevladali v njem končno vendar dobri vtiski iz jugoslovenske države, in na tihi se zaveda mož gotovo tudi te-

Italija obžaluje obmejni dogodek pri Sorici.

Važna seja ministrskega odbora za zunanje zadeve. — Tendenciozna in napačna poročila italijanskega tiska. — Italijani skušajo v inozemstvu oslabiti ugled Jugoslavije.

— Beograd, 5. julija. (Izv.) Zadnji dogodki na italijanski meji res o vznemirjačo meročajne kroge, ki vodijo našo zunanjo politiko. Naglašajo, da taki dogodki imajo lahko velpomembne in težke posledice za obe sosedni državi. Splošno prepričanje vlada v naši vladnih krogih, da gre pri teh obmejnih dogodkih za to, da se »ugled in interesi naše države kolikor mogoče oškodujejo prav v trenutku, ko naša država stopa v splošni mednarodni situaciji v položaj, da prične močno akcijo in sicer I. na seji konference Male antante in II. v Parizu in Angliji, kamor odputuje, kakor smo že včeraj javili, zunanji minister.

Umljivo je, da zasledujejo diplomatski krogi ta neprijetni, z rafiniranostjo intrigantov vprizorjeni obmejni dogodek z največjo pazljivostjo. Vseled tega je bila včeraj sklicana seja ministrskega odbora za zunanje stvari, ki je zelo obširno razpravljala o obmejnem dogodku pri Sorici, osobito o italijanskem napadu na našo uradno komisijo dne 3. t. m.

Seja tega odbora je trajala od 11. dopoldne do 13. popoldne. Seje so se udeležili zunanji minister dr. Ninčič, notranji minister dr. Sršič, vojni minister general Pešič, prosvetni minister Svetozar Pribičević in namestnik ministrskega predsednika, minister za izenačenje zakonov Marko Trifković. Ministrski odbor je v vseh podrobnostih razpravljala o ukrepih, ki naj jih stori in izvede naša vlada v svrhu zaščitenja, ki ga ima nam dati Italija. Splošno je bilo naglašeno, da naj obe državi skušate z vsemi sredstvi delovati nato, da se v interesu obeh držav v bodoče preprečijo taki dogodki.

— Trst, 5. julija. (Izv.) Sročna izdaja »Piccola«, ki izhaja ob 18. uri, priobčuje strahovite vesti, datirane iz Gorice o obmejnem dogodku pri Sorici.

ga, da se Nemcem v Jugoslaviji godi v resnici zelo dobro. Samo tiste velike zunanje nemške bahavosti in ošabnosti, ki je tako bujno cvetela pod Avstrijo, ni več. Pa je tudi ne bo! In tudi ne sme biti več tako hudobnih dopisov v inozemskem nemškem časopisu, kot je Schultzejev v berlinskem listu.

V interesu Nemcev v Jugoslaviji in v interesu onih v Nemčiji je, da taka zlohotnost v javnosti preneha. Ako se bo nadaljevala, se bo na Nemcih občutno masčevala!

List naglašja, da je vsa Italija, da so civilne in politične oblasti zelo razburjene radi tega dogodka. Ponovno skuša dokazati, da so bili italijanski finančni stražniki na italijanskem ozemlju napadeni od jugoslovenskih stražnikov, ki so storili nekaj, kar jasno kaže, kakšen sovražen duh vlada onstran meje proti italijanskim obmejnim stražam. Gre naravnost za to, da se kali mir in da se izvijajo taki dogodki. Dogodek po »Piccolu« se je zgodil 500 m onstran demarkacijske črte na italijanskem ozemlju. Jugoslovenski stražniki so nastopili proti italijanskim stražnikom z naperjenimi puškami. Italijani so šele potem streljali, ko so se branili in da so bili vedno v defenzivi. To je baje uradna italijanska ugotovitev.

Nad vse značilno pa je dejstvo, kako tolmachi italijanska javnost italijanski napad na našo preiskovalno komisijo, ki je prišla na lice mesta raziskovat dogodek in ugotovit dejanski stan. Komisija je skušala priti v stike z italijansko komisijo. Tržaški list »Piccolo« pripoveduje, da je major italijanske finančne straže poslal dva stražnika po vodo k studencu, oddaljenem kakih 10 minut od kraja, kjer je stala italijanska komisija. Ko sta vojaka hotela pri studencu natočiti vodo, se je zaslišalo streljanje, na kar so tudi Italijani odgovorili s strelji. Najbolj romantično zanimivo zgodbo pa pripoveduje tržaški list o »oblačkih, ki so jih videli Italijani v gozdu«. Italijani so opazili v gozdu »oblačke dima med drevjem in grmovjem in so nato streljali na te oblačke«, ker so bili prepričani, da so tam skriti jugoslovenski finančni stražniki, ki streljajo. Tudi v tem slučaju so prvi začeli streljati Jugoslovenci ter so napadli italijansko stražo.

Očividno je, da je ta pripovedka iz trte zvita in jo ni treba še posebej zavračati s kakim demintem. Stvar je jasna, da so si Italijani to pripovedko naravnost izmislili, in da so najbrže k studencu namenoma poslali dva vojaka, ki sta začela streljati na jugoslovensko komisijo, in to s prozornim namenom, da imajo Italijani za vsak slučaj prikladen izgovor.

Današnji »Piccolo« nadalje veli, da se je dogodek odigral kakih 700 m od »že zaznamovane in določene meje na italijanskem ozemlju«. Seveda list dalje pripominja, da se je dogodek izvršil iz gole sovražnosti jugoslovenskega prebivalstva oz. jugoslovenskih obmejnih

organov napram Italiji. Pravi dalje, da je pri teh dogodkih očividni vpliv Orjuna in drugih Italijev sovražnih elementov.

Najbolj značilna pa so poročila tržaškega nacionalističnega in fašistovskega tiska iz Beograda. V zelo popačeni in skriti obliki poročajo obžalovanje italijanskega poslovnega odpravnika napram beogradski vladi radi dogodka pri Sorici. Glavno fašistovsko glasilo v Trstu »Popolo di Trieste« danes zjutraj niti z besedico ni omenilo težkega obmejnega dogodka pri Sorici, tako tudi ne »Agenzia Stefani«, drugače skuša vsak obmejni dogodek takoj predstavljati v uradni obliki. Zelo značilna je tudi okolnost, kako znajo fašistovski listi potvarjati oficijel na poročila. Iz Beograda je danes objavljeno v »Popolo di Trieste« in v »Piccolu« poročilo, da je Italija obžalovala italijanski napad na našo komisijo. Do čim »Piccolo« priobčuje pravičen teks brzojavke, je fašistovski list vsebino narafiniran način popačil. Iz besede »rin crescimento« (obžalovanje) je na pravil »riconoscimento« (pri znanje).

— Trst, 5. julija. (Izv.) Oficijelni komuniké iz Beograda veli o dogodku pri Sorici:

»Ministrski svet je danes (4. t. m.) razpravljala o incidentu, ki se je dogodi na italijansko - jugoslovenski meji in odgovornosti, ki je dana preiskovalni komisiji za nadaljevanje preiskave. Italijanski poslovni odpravnik je izrazil pomočniku zunanega ministra g. Pani Gavriloviću obžalovanje radi zadnjega dogodka, pri katerem sta bila dva finančna stražnika kraljevine SHS ubiti ter je pomočnika zagotavljal, da je italijanska vlada odredila strogo preiskavo. (Nadaljevanje na naslednji strani.)

Borzna poročila.

Dne 5. julija. — Prosti promet. Danes zagrebška borza ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 15.027 Pariz 4.28, Praga 2.48, London 364.—, Mila 361.50, Dunaj 0.11925, Newyork 84.—.

INOZEMSKÉ BORZE.
— Curih, 5. julija. Današnja borza Beograd 6.65, Praga 16.40, Newyork 561.27 London 24.31, Pariz 28.50, Berlin 1.345, Du naj 0.00792.

— Trst, 5. julija. Predborza: Beograd 27.60—27.70, London 101.10—101.30, Pariz 118.50—119.—, Newyork 23.275—23.35, Curih 416.50—418.—, Dunaj 0.0327—0.030, Praga 68.35—68.70.

— Dunaj, 4. julija. Devize: Beograd 842—846, London 307.000—308.000, Mila 3034—3046, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3652—3668, Praga 3089—2099, Curih 12.64—12.690. — Valute, dolar 70.460—70.861 dinar 841—847, češka krona 2077—2093.

DR. IVAN ROBIDA:

21

(trpko)

Rože ob potu.

V. prizor.

Lucija. Rabelj.

Rabelj: Pravkar sem videl mater tvojo ... kot senca zbehnila plašna v solzah, molče je mimo mene — in jaz ... poznam usodo svojo.

Lucija: Če jo poznaš, čemu prihajaš? — Ni tvoja ura še prišla — Mar da na muki se naslajaš, prečudna slá te k meni žene? Ah! daj umirajočim — mir.

Rabelj: Težko ga dá, kdor s a m ga nima. Kdor že mré, kaj mar mu žrtve, če v skali sami sluti vir? In če vzbuditi treba mrtve — ko čuvstev vse preplavi plima, slovo si vendar pribori.

(refleksivno) Kar danes jaz sem, kar si ti — vse je življenje zagrešilo. ... Neurje me v dežele vaše je dečka divje nanlavilo.

(bridko)

(sarkastično)

Siroto pa neversko skor končati z kečm ni kazalo. Kam torej ž njo? — In če jokalo z besedo isto je gorko, kot vam je dana, mi srce — ostal sem turška zver! — In kdo naj bo mu oče in rednik, če ne — krvnik! Tako med Volovec in Grad na Sedlo tok me je zagnal usode. — Tamkaj je pomlad dni mojih mračna odvetela, me z zagrenelostjo prežela, in tam sem to, kar sem, — postal: zaničevana šapa, ki zvrši, kar drugih boljših srca in glavé izvršiti brez sramú vele.

Sevé si z rok očediš — kri; a da opereš si srce in vest in dušo — (trdo) vode ni!

Naj sodi Bog! če res moj greh tako je velik. — A v nočeh brez spanja, ko čuvaj raz Grad je klical ure, ... tisočkrat razmišljal sem, če res ne gre, kot drugim, tudi meni mal kotiček saj na solncu; če utrinka drobnega samó ni sreče zame. ... In dejal sem si, da vzamem to slovo.

da čudes ne velja čakati, da srečo mora vsak iskati, s a m z volje smelo si rokó! .. In vendar sem ostal!

Tajinstvena in čudna sila me zadržavala je tod. Ne vem zakaj, kakó, odkod prišla je name — tu je bila! Prinesel sem jo že s seboj morda iz juga! ... Narod moj, ki v sužnosti vzdihuje kruti, rad mnogo sniva, mnogo sluti ... Jaz ... sin njegov, ... (da otnem sebe, in da vstrpim) ... sem prav takó v neznosni, divji svoji boli ubežal v sen, ... in slutil ... t e b e.

In dasi nisem prej nikoli te vzrl, ... trpeči tvoj obraz v valovih bujnih tvojih vlas se vendar zdi, da ga poznam, da gledal sem od nekdaj vanj, ah, da v spominu ga imam še iz otroških svojih sanj.

Dá, isti trpki je izraz krog spusten senčil nji obraz, ki še spomin jedin svetel iz davnih dni mi je ostal: o zlata moja mati ti. Spomin, nikdar pozablien in nikier!

O vem, o vem, če še živi, Kakó bi te vsprejela, na prsi te prižela, Lucija t e b e, svojo — hčer. Ne pomišljuj, — podaj rokó — in prej kot luna pomladi se v drugo, čez plani, vrhe na jug pot nama skupna gre. Ne hóti, da jo hodim sam!

Lepo je tu, — a lepši tam. O ti ne veš, kakó lepo! Kjer šume n a š e šeleste kjer reke n a š e z gor drve, kjer v kolobarjih pod neba svodovi temno-modrega ponosni orli krožijo, jih širijo in ožijo, kot straža spreletavajo planin se naših, v doli pa citrone razcvetavajo, oranže po brdéh žaré, in trte sok medén rode; kjer večna se pomlad smehljá; kjer naju nikdo ne pozna; kjer prošlost v s a, — le težek s a n na veke vse je pokopan. Lucija! — tam — ne reci: ne! — življenje n o v o se začne, in ž njim pomlad cveteča, tam tudi n a m a sreča, Lucija, še vscveté!

Sestanek naše komisije z italijansko.

— **Železniki, 5. julija.** (Izv.) Naša preiskovalna komisija z okrajnim glavarjem Žnidaršičem na čelu se je večeraj sestala z italijansko komisijo. Sestanek se je vršil v dolini na cesti pri Petrovem Brdu ob 15. popoldne. Italijanska komisija je obstojala iz goriškega podprefekta Nicoluttija, majorja finančne straže, dveh karabinjerskih oficirjev in obmejnega političnega komisarja iz Podbrda. Sestanek je bil neoficijski, ker je italijanska komisija izjavila kratkoročno, da nima nikakega mandata za skupno preiskavo. Glede prvega incidenta so Italijani vsrtili pri svoji trditvi, da so naši prvi začeli streljati, da so prekoračili mejo in »da so bili italijanski finančni stražniki le v defenzivi.« V dokaz trditve, da je naša straža izzvala dogodek, so se sklicevali Italijani na svojo dozdnevno ugotovitev, da so našli v puški našega nota bene ubitega stražnika že izstreljeno patrono. Nasproti temu je naša komisija kratkoročno ugotovila to, kar je izjavil starejši finančne kontrole že umirajoči pripravniki finančne kontrole Florijan Gros, da naša straža ni streljala. To potrjuje tudi odkrita, točna in decidirana izjava tekoče ranjenega dijaka Alojzija Primožiča.

Opazila na našo komisijo, ki se je dogodil dne 3. t. m. ob 15.45 popoldne, je treba pripomniti tole:

Najprej moramo jasno ugotoviti, da na mestu, kjer se je dogodil tragični dogodek, meja še ni zaznamovana oz. markirana. Samo na vrhovih so postavljene meje. V terenu samem meja ni nikjer še določena. Jugoslovenska komisija je odšla na kraj dogodka, da se popolnoma orientira, kako sta bila naša stražnika ubita. Kakih 500 korakov na kotu 1207 je komisija zapazila dva italijanska finančna stražnika. Komisija je oba opozorila z žvižgom. Takoj nato sta oddala ta dva vojaka na komisijo štiri strele. Strelji so sledili drug za drugim. Komisija je stala v tem trenutku popolnoma na prostem in se je nato umaknila za hrib v bližnji gozd. Po teh štirih streljih je sledilo še kakih 15 do

20 strelcev. Naravno, da komisija ni hotela ostati na tem nevarnem mestu ter se je ob 17.30 vrnila v Sorico.

Na sestanku pri Petrovem Brdu italijanska komisija absolutno ničesar ni hotela slišati o italijanskem napadu na našo komisijo. Italijanska patrolja je smatrala žvižg za strel. Po splošnem mnenju so Italijani začeli streljati iz strahu.

Italijanski komisiji je bilo stavljeno vprašanje, kakšne predpise ima obmejna finančna straža za slučaj, če se prekorači državna meja. Italijani so odgovorili kratko da mora straža zaklicati »Stoj!« in da se nato dotično osebo, če ni sumljiva, pošlje nazaj preko meje. Jugoslovenska finančna straža dne 2. t. m. ni dala po zadržanju naše komisije nikakega povoda za streljanje.

NADALJNA ITALIJANSKA ZAVIJANJA O SORSKEM DOGODKU.

— **Trst, 5. julija.** (Izv.) Zadnji obmejni incident pri Sorici današnji »Piccolo della sera« zopet na dolgo in široko zavija v priložnost italijanske finančne straže, skušajoč dokazati, da leži v vsakem slučaju krivda na jugoslovenski strani. Zelo tendenciozno in potvorno piše o sestanku jugoslovenske in italijanske komisije, naglašajoč, da je imel ta sestanek oficijelne značaj. Obširno poročilo veli med drugim, da je jugoslovenska komisija priznala dejstvo, da je jugoslovenska finančna straža prva začela streljati na italijansko (?) nakaž so šele Italijani odgovorili s streljanjem. To okolnost, pravi tržaški list, je priznal tudi ranjeni dijak Lojze Primožič, ki je po informacijah tega lista tudi član Orjune.

Ta trditve je popolnoma izmišljena in Primožič ni nikjer izjavil kaj podobnega. List pogreva tudi drugo laž, da je jugoslovenska komisija prva začela streljati na dva italijanska stražnika, ki sta šla po vodo in da je to priznala celo jugoslovenska komisija (?!).

Po poročilu »Piccolo della sera« so se vršili razgovori med jugoslovensko in italijansko komisijo prav priširo in je ukrenjeno vse, da se taki dogodki na meji več ne ponavljajo. Izdan bo apel na obmejne poveljnice, da goje obojestransko tovarištvo in prijateljstvo.

Mala antanta in Rusija.

Priznanje sovjetske vlade. — Češkoslovaška forsira priznanje iz gospodarskopoličnih ozir.

— **Beograd, 5. julija.** (Izv.) Kakor poročila današnja »Politika« iz Prage, je včeraj novimimenovani poslanik sovjetske Rusije Antonov Ovsienko sprejel njenega dopisnika ter podal kratko izjavo o odnosih med Malo Antanto in sovjeti. Med Rusijo na eni strani ter Češkoslovaško in Jugoslavijo na drugi strani ne obstoje nikakoli spori. Med sedanjo romunsko vlado in ruskim sovjeti so še na dnevnem redu resne difference, ki jih je treba odstraniti, da se vzpostavijo dobri odnosi med obema sosedama. Od strani Male antante je vsekakor potrebno, da prizna sovjetsko vlado de iure. Nato bodo imeli medsebojni trgovski stiki povoljne rezultate.

Danes prihajajo iz Prage daljša poročila o pripravah za konferenco držav Male Antante v Pragi. Jugoslovenska in romunska delegacija bodeja najsvetanejšje sprejeti od strani češkoslo-

vaške vlade. Sijajen sprejem priredi obema delegacijama tudi praška občina z županom dr. Baxo na čelu. Praški politični in diplomatični krogi pripisujejo tej konferenci največji pomen. Zatrjujejo, da bo tvorila glavno točko dnevnega reda razprava o odnosih Male Antante napram Rusiji. Ni izključeno, da bodo članice Male Antante na tej konferenci sprejele načelni sklep, da se prizna v Rusiji status quo. Stališče priznanja sovjetske vlade zagovarjajo in forsirajo češkoslovaški vladni krogi, ker so mnenja, da je priznanje sovjetske vlade in odločilne važnosti za razmah češkoslovaške trgovine, ki skuša v Rusiji dobiti sigurnih in obsežnih tal. Mala Antanta bi bila pripravljena priznati de iure sovjetsko vlado v Rusiji pod pogojem, da sovjeti ustavijo vsakršnokoli komunistično propagando v državah Male Antante.

KONFERENCA MALE ANTANTE V PRAGI.

— **Beograd, 5. julija.** (Izv.) Na včerajšnjem sestanku je ministrski odbor za zunanje zadeve razpravljati tudi o programu konference Male Antante v Pragi. Člani odbora so dali svoje mnenje. Zunanemu ministru so bila dana nekatera navodila, kako naj ima zastopati na konferenci naše državne interese. Pred svojim odhodom v Prago odputuje zunanji minister dr. Ninčič najbrže na Bled, da sprejme navodila od ministrskega predsednika Nikole Pašiča, ki se, kakor je pričakovati, nikakor ne povrne tako hitro v Beograd.

ITALIJANSKI TISK O ZADEVI G. LEVIČNIKA.

— **Trst, 5. julija.** (Izv.) Današnji »Piccolo della sera« objavlja daljši dopis o slučaju g. Levičnika. Dopis je datiran iz Postojne in je vsakomur lahko znano, od kod poteka ta dopis. Dopis naglašja, da za zaveda nima nikakega političnega ozadja, temveč sloni edino na ljubosumnosti mladih ljudi. Dopis tudi zanika vesti, da bi bila za g. Levičnika posredovala kakšna jugoslovenska oblast, zlasti da bi bil posredoval jugoslovenski podkonzul v Trstu g. Smiljanč v njega prilog. Vaš dopisnik se je danes takoj obrnil na jugoslovenski konzulat, kjer je prejel tole pojasnilo:

Podkonzul g. Smiljanč se je službeno peljal 27. junija mimo Postojne ter je ob tej priliki govoril z g. Levičnikom o zadevi. Službeno ni posredoval, resnica pa je, da je jugoslovenski konzulat v Trstu dne 27. junija pismenim putem posredoval pri tržaški prefekturi, da pa je dobil v zadevi g. Levičnika konzulat šele pred dvema dnevnoma odgovor prefektore, ki navaja razne dogodke iz življenja g. Levičnika, zlasti, da je širil po Juljski Krajini neki jugoslovenski list. Prefekt je obenem izjavil, da oblasti garantirajo za varnost g. Levičnika. V tem času so sledili dogodki v noči od 28. na 29. junija in g. Levičnik je odšel iz Po-

NOVE MEDNARODNE POGODBE MED SHS IN AMERIKO.

— **Beograd, 5. julija.** (Izv.) Poseben odbor v ministru zunanjih del zbira material za načrt mednarodnih konvencij ki jih sklene naša država s Severno in Južno Ameriko. S temi državami je treba urediti konzularno službo, vprašanje državljanstva, medsebojne pravne pomoči, vprašanje ureditve zapuščin in sklenitev novih trgovinskih pogodb. Do danes s severnimi ameriškimi državami ne obstoja nobena mednarodna pogodba. Doslej je bila v Ameriki veljavna samo pogodba, ki je bila sklenjena pred vojno s kraljevino Srbijo. Ameriške države se na drugi strani branijo razširiti to pogodbo tudi na osvobojene kraje. Naši državljani v prečasnih krajih, ki bivajo v Ameriki, imajo vsled tega velike neprilike in je z ozirom na to nujno potrebno čimhitrejša ureditev gorenjih vprašanj.

PROTEST BAVARSKIH NEMCEV PROTI DAWESOVEMU NAČRTU.

— **Monakovo, 4. julija.** (Izv.) Ustavni odbor bavarskega deželnega zbora je sprejel predlog bavarske ljudske stranke, da pozov bavarska vlada državno vlado, naj deluje na to, da se prične oficijelna borba proti vojni krivdi Nemčije. Sprejet je bil tudi predlog nemških nacionalcev, da mora nemška vlada pri obravnavi o izvedbi Dawesovega načrta označiti trditve Dawesa o vojni krivdi Nemčije v njegovem poročilu za neresnično in napačno. Ta trditve se mora iz poročila črtati.

Vesti iz Italije.

— **Rim, 5. julija.** (Izv.) Italijanska narodna milica bo prisegla zvestobo kralju šele koncem tekočega meseca. Italijansko javnost je presenetila brzojavka generala narodne milice Itala Balbo, ki pravi, da so zborovali poveljniki raznih fašistovskih oddelkov ter sklenili izreči svojem Voditelju neomajno zvestobo z izjavo, da je 90 tisoč črnih srac zanesljivo uvrščenih in pripravljenih služiti kot straža Voditelju in fašizmu. Milanski »Corriere della Sera« obširno komentira to brzojavko in pravi, da dočim se govori o bližnjem dnevu za slo-

vesno prisego kralju, ostentativno skupina voditeljev narodne milice daje nalogo enemu poveljniku za izjavo, da hočejo oni biti v službi Voditelja in fašizma in tako obdržati svoj strankarski značaj, čeprav je narodna milica plačana z državnim denarjem, to je z denarjem vseh italijanskih davkoplačevalcev. List vpraša, za kaj so pripravljene čete narodne milice, Ali morda za meščansko vojno?

— **Rim, 5. julija.** (Izv.) Medzavezniške konference v Londonu se Mussolini ne udeleži, marveč ga bo nameščal tam minister Nava. Pravilo pa, da pojde Mussolini mogoče meseca septembra v Zenevo, ko bo zborovalo Društvo narodov in bosta navzoča tam Macdonald in Herriot.

Poslanska zbornica se sestane najbrže šele meseca novembra. Vsaj tako se je razglasil, ko je prišel zbornični predsednik Rocco od pogovora z ministrskim predsednikom.

— **Rim, 5. julija.** (Izv.) Matteotijeva vdova je vsa v solzah prosila preiskovalne sodnike, ko je bila zaslišana, da naj se storj vse, kar le mogoče, da se najde truplo in se ne odtgne njej in otrokom tolažbe, da se zločelo ob grobu drugega moža in očeta. Tolažili so jo in vse obljubovali, ali policija je opustila nadaljnjo preiskavo, ker je bil ves dosedanji, zelo obsejni trud popolnoma brezuspešen.

DEJANSKA MOČ RDEČE ARMADE.

— **Moskva, 4. julija.** (Izv.) Ker je angleški minister vojne Athley izjavil v angleškem parlamentu, da šteje ruska sovjetska vojska 1.300.000 mož, približno »Rosta« izjavo vojne komisarja Trockega, ki kratko navaja, koliko je štela v gotovem razdobju rdeča armada. Leta 1920. je rdeča armada štela 5.300.000 mož, skrdila se je leta 1921. na 1.600.000, septembra leta 1922. na 825.000, začetkom leta 1924. na 610.000 in sedaj šteje ruska armada 562.860 mož. Rusija je vedno pripravljena za vsako akcijo, ki stremi za popolno razorožitvijo vseh držav.

KRISTIJANIJA ODSLEJ OLSO

— **Kristijanija, 5. julija.** (Izv.) Državni zbor je sprejel zakon po katerem se od 1. januarja 1925. dalje imenuje glavno mesto Kristijanija Olso, z 121 proti 40 glasovom.

Politične vesti.

— **Kje ste državne oblasti?** Ako je vse to res, kar se navaja v včerajšnjem našem dopisu iz Žužemberka o župniku Gnidovcu in kaplanu Križmanu, da sta govorila v cerkvi, je to dokaz, da smatrat ta dva politikujoča duhovnika, kakor da zanje državni zakoni sploh ne obstojajo. Tako so nastopali pri nas duhovniki takrat, ko je bila pod Avstrijo klerikalna stranka absoluten gospodar v deželi. Ali mislijo ti politikujoči duhovniki, da so se ti časi vrnili? Izjavljati na priznici, da vedoma kršita zakon. Četudi se zavedata, da bosta zaradi tega kaznovana, je takšna nesramnost, da naravnost kriči po energični intervenciji državne oblasti. Ali bodo naše drž. oblasti trpele, da bodo posamni pobesneli klerikalni derviši tako demoralizirali naše ljudstvo in ga naravnost s prižnice navajali h kršenju obstoječih zakonov? Mislimo, da je ni države, ki bi komurkoli in naj bo to tudi božji namestnik, dovoljevala kaj takega! Ali je znan ta žužembski dogodek okrajnemu glavarstvu v Novem mestu? Ali ne bo državno pravdnštvo v Novem mestu takoj uvedlo preiskavo proti župniku Gnidovcu in njegovemu opodbi radi ščuvanja ljudstva v svrhu, da bi tu di le-to kršilo zakone? Menimo, da je že skrajni čas, da napravi drž. oblast konec takšni, državne temelje izpodkopljajoči propagandi in uveljavi na vsej črti proti takšnim demagogom in zlobnim protidržavnim hujšakem svojo moč in svojo avtoriteto.

— **Fenomenalna logika.** Intimno prijateljstvo med komunisti in klerikali je notorično. Te dni smo poročali o nezaslišani zlorabi verskega čuta in cerkve v politične namene. V Žužemberku je tamošnji kaplan Križman s prižnice pripovedoval ljudem resnično povest o neki javni grešnici, ki so jo svobodomiselci na Francoskem postavili na oltar potem, ko so sneli monštranco, ki so jo prodali na javni dražbi. S to povestjo je hotel kaplan Križman povedati svojim backom, kaj bi se zgodilo s katoliško cerkvijo, če bi zmagale pri občinskih volitvah napredne stranke. »Slovenec« preleva to stvar dalje in se hudo jezi, da je »Jutro« pisalo o dogodku v francoski cerkvi kot »izmišljeni povesti«. »Slovenec« v tolažbo ugotavljamo, da se slovenska napredna javnost še nikoli ni spozabila tako daleč, da bi skrunila cerkvene svetinje in žalila verski čut. Sklicevanje na francoske svobodomi-

slece je v tem slučaju brezpomembno. »Slovenec« sicer slovesno zatrjuje, da so dotično grešnico res postavili na oltar. Prav. Recimo, da je to res. Res je pa tudi nekaj drugega, kar je »Slovenec« v svoji zagrizenosti pozabil. Idejni bratci naših komunistov so v Petrogradu pred dvema leti vrli oboroženi v poljsko katoliško cerkev, kjer so v navzočnosti vernikov in župnika vzeli iz oltarja monštranco, vrgli na tla Najsvetejše, zlomljeno monštranco pa pobasali v vrečo. To je samo en slučaj komunistične podivjanosti, ki jih pozna mračna zgodovina boljševiške revolucije nebroj. Kako je tedaj mogoče, da se klerikalci tako ogrevajo za komuniste, o katerih je znano, da so največji sovražniki cerkve, dočim napadajo napredno javnost, ki se ni še nikoli dotaknila cerkvenih svetinj. Tu odpove vsaka logika. Ker pa poznamo klerikalce, ki jim je vsaka bilka dobra, da se srče na površju, se ne čudimo niti temu fenomenu.

— **Dr. Korošec izjavlja...** Zagrebški blokaški tisk je začel sedaj zelo obširno pisati o »važnosti« dr. Koroščeve avdijence pri kralju na Bledu. Dr. Korošec sam se je včeraj na poti v Beograd izrazil zagrebškimi novinarjem, da je bila njegova avdijenca važna in da je trdno prepričan, da do volitev — ne pride. Kot razlog za to navaja voditelj slovenskih klerikalcev, ki se sedaj volitev zelo boje in so sami prepričani, da bi izgubili znatno število svojih »tigrov«, okolnost, da bi »bile volitve radi sedanjega terorja zelo krvave in bi lahko privedle do težkih posledic.« Ubogi Korošec, kako mora farbat svoje ljudi, da jih še obdrži pri dobri volji!

— **Državni praznik Združenih ameriških držav.** Povodom včerajšnjega državnega praznika Združenih ameriških držav je diplomatski zbor čestital beogradskemu ameriškemu poslaniku, čestitali so tudi poslaniku člani vlade, dvor, ugledni politiki in zunanji minister dr. Ninčič.

— **Konferenca Male antante v Pragi** se prične 12. julija. Dopisnik »Ruta« poroča iz Bukarešte, da spravi Rumunija na vsak način vprašanje Besarabije na dnevni red ob priliki konference Male antante, tudi tedaj, ako bi Češkoslovaška in Jugoslavija ne bili voljni o njem razpravljati. Rumunija želi, da bi zvečala stališče Češkoslovaške in Jugoslavije glede mogočega spopada Rusije z Rumunijo. Na zadnji konferenci Male

antante se v obče o Besarabiji ni govorilo. To vprašanje se je jako poostrišlo šele po neuspelem dunajskem pogajanju. Kar se tiče bližnje konference Male antante, vlada v rumunskih političnih krogih optimistično naziranje. Konferenca se je za nekaj dni zakasnila, ker je treba preje razjasniti še nekatera formalna vprašanja delovnega programa. Dne 28. m. m. je češkoslovaška vlada naznanila, da se konferenca Male antante prične dne 12. julija. Dne 9. julija se odpeljeta ministrski predsednik Bratianu in minister za zunanja dela Duca v Prago.

— **Predsednik narodne skupščine pride na Bled.** Beogradski listi poročajo, da pride v kratkem na Bled tudi predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović, da poroča kralju o politični situaciji. Najbrže pride na Bled še v času, ko bo tamkaj ministrski predsednik Pašić.

— **Češki Nemci so že lojalni državljani.** »Pr. Tagblatt« pripominja na govor senatorja Lukescha in odgovor predsednika republike, v katerem je predsednik povedal pogoje, da bo šele tedaj mogoče govoriti o njih udeležbi pri vladi, kadar bodo nemški zastopniki proglasili pošteno lojalnost do češkoslovaške države, in pravi, da so nemški poslanci po veliki večini ta pogoje že izpolnili! — Kaj imenujejo Nemci lojalnost, kaže njih iredentistično delovanje doma in izven češkoslovaških državnih mej.

Društvene vesti.

— **Otvoritev društvenega doma pri Maji nedelji.** Tukašnje Narodno kulturno društvo se pripravlja na slavnostno otvoritev društvenega doma dne 20. julija 1924. Na vsoporedu so nastopi vseh odsekov društva, kakor godbe na pihala, tamburaškega, pevskega zbora. Vpizori se Milčinskega roparska pravljica »Volkašine« z godbo in petjem. Pricakujemo, da se vsi prijatelji narodno kulturnega dela na deželi v obilnem številu udeležijo otvoritvene slavnosti drugega naprednega prosvetnega doma v Lepi naši Prlekiji.

— **UDRUZENJE vojnih invalidov,** podružnica Ljubljana sklicuje svoj izredni občni zbor za dne 20. 7. t. l. v prostorih restavracije »Zlatorog«, Gosposka ul. 3. ob 8. zjutraj s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročila blaginika. 3. Poročila tajnika. 4. Poročilo nadzornega odbora. 5. Absolutorij. 6. Volitev novega odbora. 7. Volitev delegata za kongres in skupščino I. O. 8. Slučajnosti. Dolžnost vsakega člana je, da se tega občnega zbora udeleži.

— **Otroško igrišče društva Atena** je zopet odprto. Vpisovanje se vrši vsak dan na igrišču. Mesečina znaša za člane 15 D za nečlane 25 Din.

— **Napredno obrtniško društvo v Ljubljani** vabi svoje člane na prijateljski sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek 7. tm. ob 17. popoldne v restavraciji g. Fran Kavčiča na Privozu. Člani naj se sestaneja v čim največjem številu udeležijo! — Uprave naprednih listov so dovolile društvu znatno ugodnost, da bodo mogli napredni obrtniki pod skupnim društvenim naslovom inserirati. Pozivljamo vse člane, kdor hoče pod društveno firmo inserirati, da se do 10 tm. pismeno ali ustmeno zglašijo na naslov »Napredno obrtniško društvo«. Beethovnova ul. 10. čez dvorišče in naznani ime in priimek, obrt in kraj obratovališča. Skupni inserat bo izšel vsakih 14 dni.

— **Orjuna št. Jakob-Krakovno-Trnovo** pozivlja vse svoje člane in članice na važen sestanek, ki se vrši v soboto dne 5. tm. ob 5.9. uri pri »Mraku«, Rimska cesta. Udeležba strogo obvezna. Odbor.

— **Društvo »Atena«** priredi v soboto dne 5. julija ob osmih zvečer na vrtu in v restavraciji »Zvezde« v Ljubljani prijateljski večer z raznimi presenečenji. Vsi prijatelji mladine in sporta so dobrodošli! — Odbor.

— **Jadranska Straža.** Pozivljajo se vsi bivši pomorščaki in mornarji, ki so kdaj služili pri trgovski ali vojni mornarici, da se udeležijo sestanka pomorcev v sredo 9. tm. ob 20. zvečer v restavracijskih prostorih Zvezda, v svrhu osnovanja odseka pomorcev Jadranske Straže v Ljubljani. Z ozirom na velik patrijotični pomen tega društva se pričakuje točno in polnoštevilne udeležbe.

Današnje prireditve v Ljubljani.

TRG TABOR: Vrhovnikov večer (ob 20.) KINO TIVOLI: »Greh ene noči.« KINO LJUB. DVOR: »Stari dom.« KINO IDEAL: Zaprt do preklica.

Nočno lekarniško službo imajo:

J. Jošt, Sp. šiška, Celovška c. 26; J. Prohazka, Jurčičev trg 2; A. Ustar A. Sv. Petra cesta 78.

Rešimo sokolski Tabor!

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

varuje Vaše drago perilo.

3137/c

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znanko „Jelen“!

Mednarodna zveza duševnih delavcev.

(Prva seja.)

7. junija je bila v Parizu prva seja sveta mednarodne zveze duševnih delavcev. Vsaka narodna zveza duševnih delavcev je bila zastopana po 2 delegatih. Po pravilih zveze je dobila predsedniško mesto v svetu, ki se določa po žrebiu, za eno leto Bolgarija. Podpredsedništvo sta dobili Belgija in Švica. Za blagajničarko je bila izvoljena romunska delegatka gđ. Helena Vacaresco. Ker se švicarska zveza še ni definitivno priključila mednarodni zvezi, jo bi v slučaju odpovedi z njene strani drugo podpredsedniško mesto Avstrija. Na prvi seji sveta so razpravljali delegati o pravilniku mednarodne zveze. Do definitivnih sklepov ni prišlo. Pravila bodo sprejeta na prihodnji seji. Svet je nato sklenil vplivati v vsakem parlamentu na skupine poslancev, ki so ob enem člani nacionalne federacije duševnih delavcev, naj nastopajo pri svojih kolegh kot zagovorniki duševnih delavcev. Samo na ta način bo mogoče zaposlovati od vlade večje razumevanje težkega položaja duševnih delavcev v ločeni državi. Poslance, ki so ob enem člani zveze duševnih delavcev, je treba pošiljati na konference mednarodnega odbora, da bi se tako koordiniralo delovanje duševnih delavcev. Glede švicarske federacije, ki se še ni pridružila mednarodni zvezi, je bilo na seji sklenjeno, da je kongres v decembru lanskega leta zakonit in da se švicarska federacija prijateljsko vabi, naj se priključi M. Z. D. D. Glede razmerja do Društva narodov je svet na predlog predsednika Bajnova sprejel in odobril dva načina, kako vplivati na delovanje Društva narodov. Svet je sklenil vplivati na vse države, naj bodo člani Commission de Coopération Intellectuelle v Društvu narodov, ob enem člani federacije duševnih delavcev. V mednarodni urad dela naj pridejo zastopniki ročnih delavcev, ki simpatizirajo z mednarodno federacijo duševnih delavcev.

Kar se tiče zakonito formalne vdeležbe v delovanju Društva narodov, je svet sklenil vplivati na svet D. N., naj sprejme poleg 12 članov v Commission de Coopération Intellectuelle še redne delegate od nacionalnih federacij duševnih delavcev. Potom spremembe pravil mednarodnega urada dela naj bi se omogočilo v Društvu narodov redno in proporcionalno zastopstvo duševnih in ročnih delavcev. Izvoljene so bile tri komisije in sicer za duševno lastnino, ki se peča z avtorskimi pravicami, moralno pravico umetnika in znanstveno lastnino; dalje komisija za kolektivne pogodbe in komisija za umstvene stike med posamnimi federacijami odnosno njenimi člani. V prvi komisiji so francoski in angleški delegati, v drugi francoski in bolgarski, v tretji češkoslovaški in avstrijski. Prihodnja seja jeseni pred II. mednarodnim kongresom duševnih delavcev.

Prosveta.

PETER ILJIČ ČAJKOVSKI.

Lansko leto je minulo 30 let, kar je umrl slaven ruski kompozist in pianist Peter Iljič Čajkovski. Rojen je bil 25. dec. 1840, leta v Wotkinsku na Ruskem (ozirno Poljskem). Ni bil vesel otrok. Ko so njegovi sovratniki igrali igre in peli, je raje posedal sam na klopi za rojstno hišo ob malem ribnjaku. Oče je bil ravnatelj neke tovarne, mati pa hči posestnika. Ona edina je v celi družini igrala klavir. Učila je malega Petra. In uspeh ni izostal. Po dveh letih je znal že toliko, da je lahko igral po posluhu melodije male ure-igrače, ki jo je navijal. Deset let star je postal učenec glasbene šole v Petrogradu. Tu se je učil klavirja pri nekem učitelju Filipovu. Ko pa je bil oče prestavljen v drugo tovarno v Alpaevsk, je minula zlata doba za Petra. Starši niso zapazili njegovega talenta za glasbo in so ga poslali študirat pravo. On pa ni mogel pozabiti glasbe, zanemarjal je juridične študije in postal krajino len učenec. Vsi profesorji so se pritoževali pri očetu čez lenega Petra. Iz tega časa so nam ohranjen pisma, naslovljena izključno na očeta. Ganljivo ga prosil v njih, naj mu pošlje denar, da bo mogel nadaljevati glasbene študije. Dasi oče ni hotel o tem začeti, ni česar slišati, se je končno udal sinovi prošnji. Peter je vstopil v glasbeno šolo Rudolfa Kündigerja v Petrogradu. Da se ni njegov učitelj zavzel zanj, bi mu bil ravnatelj prisodil pri izpitu red »popolnoma nesposoben«. Pri prvem izpitu je še šlo, ker se je njegov učitelj potrudil in skrbel zanj, toda pri odločnem izpitu pa je padel. Klavir je imel »nezadostno!« Ponavljati je moral glasbeno stvarno čez tri leta. To ga je stalo mnogo denarja. Toda to še ni bila vsa nesreča. Oče je izgubil vse premoženje. Petrove sanje o karieri učitelja glasbe in dirigenta so bile zaprte. Leto nato je s pridnostjo dokončal pravne študije in izpit. Postal je uradnik v pravosodnem ministrstvu. Ta leta je zadovoljno živel. S svojo plačo je dobro shajal in sam piše, da je bil to najlepši čas njegovega življenja. Imel je prijatelja Evgena, kateremu je bil zvesto vdan. Pisma, ki sta si jih pisala, so nam le deloma ohranjena. Iz njih lahko posnemamo, da je bil Peter nežno čuteč človek. Imel je dobro srce in svoje prijatelja je ljubil nad vse. Toda za sre-

ča ni mirovala. Z jasnega neba je treščilo v njegovo srce. Najprej mu je umrl oče, kmalu na to mati, in kot da ni še dovolj žalosti, še leto nato prijatelj Evgen. Od tega dne ni več prišel smeh na njegovo lice. Postaral se je čez noč. Hrepenenje po duševni utehi ga je mučilo noč in dan. Zato je odpovedal službo in se posvetil izključno glasbi. Sedaj si je moral sproti z instrukcijami služiti kruh. Stanoval je v podstrešni sobi. Postelja, dva stola in miza, umivalnik in mal klavir je bilo vse pohištvo. Končal je po velikem trudu in naporu konservatorij pod učiteljem Nikolajem pl. Sarembasom. Edino njegovi zdravi naturi je pripisati, da ni obol el in onemogel. Položil je izpit in postal učitelj klavirja in dirigent. Njegove kompozicije iz te dobe so: Zimske sanje, Letni časi (Mesece), in razne simfonije (g-mol, V. simfonija). Tako se je preživljal skromno in radi so ga imeli vsi, ki so ga poznali. Umrl je v Petrogradu za kolero v noči od 5.—6. novembra leta 1893.

Naj spregovorim še nekaj besed o njegovih kompozicijah. Vse njegove skladbe se odlikujejo po moči lirčnega izraza. On ima tako enostavne melodije in so vendar vse tako globoko zasnovane, da jih do danes še ni mogel nikdo posnemati. Poleg nešteto drugih skladb in orkestralnih del je skomponiral tudi lepo število oper: Vojvoda (1869), Evgenij Onegin (1879), Devica Orleanska (1883), Mazepa (1884), Čarovnica (1887), Pikova dama (1890) in Jolanda (1893). Vsa ta dela so dragocena značaja. Najimenternejši in najlepši sta njegovi deli operi »Onegin« in »Pikova dama«.

Oboje je globoko zasnovano in ju je treba dobro igrati in umeti. Teksta obeh oper mu je priredil deloma dobesedno po Puškinu njegov brat Modest Čajkovskij. Najprej par besed o »Oneginu«. Kako nežno riše on Tatjano. Njeni motivi si sledijo skozi celo opero, doli v vedno drugačni obliki in vedno bolj tragičnem tonu. Tatjana je šla skozi življenje Oneginova neopoznana in neocenjena, v tem leži tragedija njunega romana. Krasno je orisal tudi ostale osebe: Lenskija (arija pred dvobojem), Olgo (arija hrepenja v prvi sliki), Oneginova (predzadnja slika). Čajkovskij je izrazil v orkestru vse z ljubko melodijo, ki pa vendar doni tragično. Piše se, da je celo sam jokal, ko je pisal to delo. Opero in nešteto drugih malih kompozicij je posvetil spominu umrlega prijatelja Evgena. Gotovo je, da je imel predobro srce za ta svet, in da je izpil čašo grenkosti življenja do dna.

Drugo delo »Pikova dama«, ki po liriki nič ne zaostaja za »Oneginom«, ampak ima le manj srečno vsebino kot on. Znani so naslednji motivi, ki jih je z moistro roko napisal: Trije tovariši—varalice, simboli treh kart; Stara grofica, Liza, Herman in Tomski. Preobširno bi bilo navajati vse lepe točke glasbe, o tem bi se dala napisati knjiga. Naj omenim le najvažnejše: tri karte in zlasti »pikova dama«, motivi strahote in smrti, grofičine smrti Hermanove blodne sanje in predstave, ter končno veličastna poloneza zadnje slike.

Pri nas smo čuli obe operi pod vodstvom gospoda F. Rukavine, ki jih je vestno naštudiral. Upajmo, da še pride kdaj srečna inspiracija o pravem času in čujemo še kaj več del našega velikega slovenskega genija.

— Gostovanje Sentiakobkega od a v Rogaski Slatini, Sentiakobski gled. oder v Ljubljani gostuje v nedeljo, 6. julija v zdraviliščnem domu Rogaski Slatine z velikomirno veseligradom »Automobilist«. Veseligrad je bila povsod, kjer so jo Sentiakobčani igrali, zelo dobro sprejeta. Kdor se hoče dve uri nepriljudno zabavati, naj poseti predstavo.

Glasbeni vestnik.

— Pevci in pevke »Ljubljanskega Zvonca!« V soboto, dne 5. julija t. l. točno ob pol 20. zvečer vsi v društvenih prostorih! Odbor.

— Slovensko pevsko društvo Krakovo-Trnovo se zahvaljuje vsem, ki so sodelovali pri veselici v Hribarjevem gaju. Zahvala velja osebno našim tčarjem, ciparjem, ribičem in narodnim nosam, kakor tudi onim, ki so dali na razpolago svoje konje in vozove ter tako pripomogli do lepega uspeha te veselice.

Sokolstvo.

CM KRES LJUB. SOKOLA. Sinoči je priredil Ljubljanski Sokol na letnem svojem telovadišču pod Tivolijem kresni večer. Prireditelj je bila ena najlepših in najpompozantnejših v letošnji sezoni. Na sijajno iluminiranem in okrašenem telovadišču so se zbrale goste množice, ki so pazljivo sledile vsem točkam in nastopom Sokolov ter naraščajo. Na telovadišču so nena doma ugasnile luči in v svitu bakelj je prikorakal naraščaj, ki je strumno izvajal proste vaje z bakljami. Prizor je bil res krasen. Med posamnimi nastopi je sviral godba zveze jug. železničarjev, ob zvokih katere so se vrteli neumorni parčki. Višek prireditve pa so bili krasni simbolični nastopi živih skupin predstavljajočih osvobodjenje, borbo s sovragi Sokolstva itd. Občinstvo je prirejalo Sokolom viharne ovacije. Animirana zabava je potekla mirno in dostojno in je bila zaključena šele pozno v noči. Prireditelj je uspešna tako v moralnem kot materialnem oziru sijajno.

— Kongres ruskega Sokola v Pragi se vrši v nedeljo 6. tm. Udeležbe se ga tudi delegati ruskih sokolskih organizacij iz naše države. Ruska emigracija, ki šteje v inozemstvu okrog tri milijone, se zadnje čase zelo zanima za sokolsko gibanje. Letošnji kongres v Pragi naj bi bil začetek agničnega sokolskega dela med rusko emigracijo. Kot gost nastopi na kongresu česka Obec Sokolska kot reprezentant češkega Sokolstva, ki se udeležijo tudi zleta jugoslovnskega Sokolstva v Zagrebu. Kot zaključek

telovadnih svečanosti priredi ruski Sokol v nedeljo zvečer v prostorih Žižkovega Sokola »Žižkov Sokolski večer«, kjer nastopijo najboljši ruski umetniki.

Danes, v soboto, ob 8. zvečer pridite k Ciril - Metodovemu kresu in na prosto zabavo z godbo in petjem — Dolenjska cesta 14. — Brez vstopnine!

Turistika in sport.

MALOKALIBRSKI SPORT.

Pri letošnji strelski tekmi Slov. Lovski Društva je odpadla mladinska tekma iz tega vzroka, ker bo letos, kakor tudi vsa prihodnja leta priredilo SLD mladinsko tekmo za vsa država v času od 1. avgusta pa do 15. septembra. Mladostrelci, ki so prišli na strelišče k tekmi, so bili sicer ogorčeni, vendar smo jih potolažili, toda vse tolaženje je le malo izdalo, ko so zagledali med darovi za tekmo zelo lično izdelano malokalibersko puško, katero je darovala »Puškarna« v Kranju. Zanimanje za to puško je bilo zelo veliko med mladostrelci in gorje odborniku, ki je prišel v roke teh mladostrelcev, vse so hoteli vedeti, kar marsikateri odbornik niti povedati ni znal. Kje se jo dobi? Koliko stane? Kako nosi? Kdo jo izdeluje? Ali bo tudi med darovi za tekmo mladine? itd. Komaj smo se odrekli enega, sta že pristopila dva, trije in naenkrat je bila cela kampa okoli njega. Čas na strelišču ni zastopal, imeli smo druge važnejše stvari opraviti, zato smo jih potolažili, da bomo celo stvar v časnikih pojasnili. Evo danes Vam lahko podam vse podatke.

»Puškarna« v Kranju izdeluje poleg najmodernejšega lovskega in strelskega orožja tudi kot specialiteto malokaliberske puške v kalibru 6 ali 22 in 9 mm. Ko se je pojavila v SLD ideja za prireditvev malokaliberske strelske tekme za vsa država, se je odločila »Puškarna« v Kranju, da za ta šport izdela posebno vrsto pušk, ki ne bodo v nobenem oziru zaostajale za puškami inozemstva. In res kmalu sem imel priliko videti dve vrste teh pušk, reči moram, da sem bil presenečen, ko sem videl lično izdelavo in še bolj, ko sem preiskusil puške, kar se tiče precizije strela. Lahko trdim, da smemo biti ponosni na naše puškarje v Kranju, saj te puške lahko stavimo v eno vrsto z vsemi izdelki inozemstva.

Puška »Kranj I.« težke vrste je prav lično in okusno izdelana ter prvovrstna, kar se tiče precizije strela. Težina puške 1.85 kg, dolžina pa 1.5 m, vsi deli puške so zelo okusno brnirani. Kaliber puške je 22 ali 6 mm, cev je začetkom zelo počasna ter se proti koncu pozuje, dolžina cevi od nabojišča pa do ustja je 57 cm, cev je iz najboljšega jekla napravljena ter ima 6 grebenov in brazd. Na cevi je napravljen vizir na premik z vijakom tako, da si lahko strellec podaljša ali pa pokrajša vizirno premo. Zaklep je znani Mauser zaklep z nekaterimi malenkostnimi spremembami. Na zaklepu imamo močan potezač, ki prime skoraj polovico naboja, ter zelo sigurno deluje, tako, da se nam ni bati, da bi ostal naboj v cevi. Kopito je napravljen iz bukovnega lesa, je zelo lično in okusno izdelano, opremljeno z pristojnim ročajem in kopitnim ličcem. Na pistolnem roču so urezane ribje luske, kar je zelo praktično, ker se kopito bolje oprime in ne drči. V splošnem je dolžina, krivina in usod kopita zelo primerno napravljeno, ter se da zelo lepo opreti ob ramo; poleg tega pa imamo na kopitu zelo lično izdelan brnik in francosko prožilo. Omenil bi še, da se puška razstavi brez vsakega orodja in da se vsak posamej del dobi če bi se slučajno izgubil ali pa zlomil.

Puška »Kranj II.« je izdelana po istem principu kakor »Kranj I.«, se pa razlikuje v teži 1.60 kg, dolžini samo na 98 cm, je brez vizirja za premik — na vijak, cev od nabojišča do ustja meri 48 cm, ter je razdalja med vizirjem in muho 40 cm. Kopito je zelo lično izdelano, je gladko angleško kopito iz bukovnega lesa.

Nastreljene so obe vrste puške na 25, 50 in 100 m in sicer z naboji 22 short, long in long rifle. Na 25 m dobimo z naboji 22 short pršilen pravokotnik 7×5 cm, z naboji 22 long pa 2×2 cm. Na 50 m dobimo z naboji 22 long (22 short ne pridejo v poštev, na večje daljave kakor 30 m) pršilni pravokotnik 6×4 cm, na 100 m pa 12×8 cm. Z naboji 22 long rifle dobimo na 50 m pršilni pravokotnik 5×3 cm na 100 m, pa 8×6 cm. Če primerjamo te pršilne pravokotnike na tarči za malokalibersko streljanje, vidim, da spravi spreten strellec lahko vse strele v tarčino črno. Priporočam pa to puško tudi vsem lovcom, katerim se gre za to, da svoje lovišče v lovopustu ne vznemirjajo s strelji, da se poslužujejo te puške, s katero lahko marsikatero neljubo žival v lovišču ustrelje, ne da bi s svojim strelom zbujali pozornost. Precizija je takoj izborna, posebno z 22 long rifle kakor tudi probnost, da odgovarja ta puška vsem željam tudi najrazvijašnejših strelcev, poleg tega je tudi cena zelo zmerna, kar ne morem reči od puške iste vrste iz inozemstva. Obe vrsti pušk se dobivata samo v samoprodaji »Puškarna« v Kranju, ki daje drage volje vsa pojasnila, kar se tiče cene pušk in nabojev.

S. M. K. Z.

— Letošnje taborišče slovenskih skavtov bo v prekrasnem planinskem svetu, dobre pol ure hoda od Žirovnice pod sivoglavinim Stolom ob lepi Završnici. Tehniška četa se je odpravila v petek jutraj, ostali pridejo za njimi v par dneh. Taborjenje bo trajalo tri tedne. Ko bo tabor urejen, bodo prirejali skavti izlete v bližnjo in daljno okolico, tako n. pr. v Vintgar, na Bled, v Vrbo in drugam. V Vrbi si bodo ogledali najznamenitejšo slovensko kmetijsko hišo, kjer je izšlo solnce slovenske poezije Prešeren. Pohitijo bodo lahko na Stol, od ko-

der je divni razgled na vse strani in celo poglavarja vseh slovenskih gora, veličastni Triglav, nameravajo obiskati. Torej vstopod obilo zanimivosti in naravnih lepot. Želim vrlim skavtom mnogo razvedrila v divno lepem planinskem kotičku!

— Urugvaj na poti v domovino. V nedeljo 6. tm. potuje prvak Olimpijade skozi Jugoslavijo. Ustavi se v Šiški, ker odigra v nedeljo 6. tm. ob polnoči na veseličnem prostoru prijateljsko tekmo proti prvaku šiske SK. Hermesu. Več razvidno zi lepakov. Nihče naj ne zamudi!

Julijska krajina.

— Va fuori, o Stranieri! Pišejo nam: Po poročilih, ki prihajajo, se vsiljuje vprašanje, kdo je pravzaprav zakrivil napad na našega železniškega uradnika Levčnika? Ali ni storil to dr. Stranieri, postojnski sottoprefetto? On je bil tajnik fašija v Bologni in se je tam prav po fašistovski udeleževal. Sedaj tlači v Postojno ubogo ljudstvo, ki mu je izročeno na milost in nemilost. Ko se je vršil pogreb italijan, finančnega stražnika, ubitega pri Uncu, je gledal spreved med Italijani tudi g. Levčnik. Dr. Stranieri ga je videl. Drugi dan mu je poslal poziv, da naj izgine, če mu je življenje drago. Železniški uradnik Levčnik se dobro zavedal svojega službenega stališča, po katerem ima poslušati ukaze samo njemu nadrejene oblasti. Zato je Stranierjev ukaz prezl, pač pa se je nemudoma telefonično pritožil pri konzulatu v Trstu. Ta je takoj obvestil tržaško prefekturo, od koder je prišel v Postojno ukaz, da se mora zagotoviti jugoslovnskemu uradništvu popolna varnost. Gosp. Levčnik je služboval v Postojni dve leti in je bil vsled svojega finega in taktičnega nastopa povsod priljubljen. Oni dan je prišel v hotel »Jama«, kjer so ga naši ljudje kakor tudi Italijani, ne izvzemši fašistov, prijazno pozdravljali. Misli si je mogel končno, da je bil poziv za odhod samo dr. Stranierjeva osebna grožnja, za katero se niti fašisti ne brigajo. Toda kako razočaranje! Drugi dan so ga pa začeli zasledovati Italijani. Fašistovske sile so se začele gibati potem, ko je bilo postojnskemu podprefektu naloženo, da mora skrbeti za telesno varnost g. Levčnika. Kdo je razvnel te fašistovske sile? Komu je podloženo tenente milice Mafei, ki je Levčnika z bokarsjem podrl na tla? Ako mislijo fašisti, da bomo dopustili, da bodo pobijali naše državne zastopnike v italijanski kulturni državi, se zelo motijo. Zahtevamo pred vsem, da se naše zunanje ministrstvo pošteno zgane in da se se po izvršeni preiskavi obvestijo o nečutenem postopanju napram Jugoslovenom s strani Italije vse nam prijateljske države — predvsem pa ima nemudoma izgniti iz Postojne dr. Stranieri, ki se sedaj noč in dan trudi, da bi zvalil svojo krivdo na druge in išče priči, ki bi krivo opisale to, kar se je zgodilo. Proč s takim človekom s tako važnega mesta!

— Kako ravnaajo Italijani s slovenskim dobrovoljcem. Z naborniki razreda 1904, je prišel v Ferraro tudi Fran Lavrenčič iz Doberdoba. Lavrenčiča so dobili italijanski vojaki, ko so pri izbruhu vojne pridrli v Doberdob. Stopil je pogumno do polkovnika ter ga prosil, da naj ga vzamejo v redno vojsko. To se je zgodilo in 12 letni kraški dečko je postal italijanski vojak. Leta 1915 je vsled svoje sposobnosti, rablivosti in neustrašenosti avanziral za korporala in leta 1917 je bil nadnadrednik. Kot 18 letni fant se je udeležil raznovrstnih napadov na italijanski fronti na Goriškem in ob Piavi. Sedaj so pa tega slovenskega dobrovoljca uvrstili v armado kot navadnega vojaka in zahtevajo, da mora redno odslužiti svoj čas. Polkovnik 72. polka se trudi, da bi izposloval za tega vrla slovenskega Kraševca izjemnost, da bi ne služil in da bi mu bil vrnjen čin nadnadrednika. V Ferrari se je osnoval komite, ki hoče Lavrenčiča odklopavati z zlato svetinjo.

— Pred poroto v Gorici je bil obsojen 28 letni L. Bajec iz Budanj na 20 mesecev ječe, ker je zabol el Ivana Premra. Porotniki so priznali olajševalne okolnosti, da je bil izzvan in je le prekoračil mejo samobrambe. V četrtek se je pričela razprava proti Mateju Collaziju, ki je lansko leto napadel goriškega župana Bombiga. Collazio je slaboumen starec.

— Iz Gorice. Zadnji dve seji goriškega mestnega sveta sta bili zelo zanimivi. Velik del goriških Italijanov godrnja proti Vidmu in njegovi klikli, ki vpropašča goriško mesto politično in gospodarsko. Slišale so se trpke besede glede usode Gorice iz ust občinskega svetnika Grazianija ali profesor Venezia je nasprotni njemu zagovarjal Videm in njegovo politiko. Tudi v drugi seji se je kazal notranji razkol v goriškem fašiju. Dr. Verzegnassi in prof. Venezia bratita Videm in se postavljata tako proti interesom Gorice. Ta dva moža sta vodila fašistovsko volilno borbo, katere žrtve je bil Slovenec Anton Strancar. V prvi seji so sprejeli resolucijo, da naj se skoro zgradijo hidroelektrične naprave v Solkanu, v drugi pa so protestirali proti načrtu, da bi Predelska železnica z gradnjo nove proge Zagraj-Krmin obšla Gorico in zahtevali so podaljšanje proge iz Sv. Lucije do Kreda. Nadalje je župan obljubil kmetiskim zastopnikom, da se pospeši likvidacija vojne odškodnine. Potem pa so se goriški očete spomnili raznih potreb za mesto, tako nove mestne klavnice, zgradbe obrtne šole, no-

Orobiž.

— Iz Poljan nad Škofjo Loko. »Zopet stara liberalna trdnjava osvobodjena.« Pod tem bombastičnim naslovom je priobčil »Slovenec« v petek poročilo o občinskih volitvah v Poljanah, da s tem malo zamaže luknje in poraze v drugih občinah. No, od zadnjih skupščinskih volitev so klerikalci kljub vsej agitaciji, vsemu demagoštvu in grožnjam s smrtnim grehom ter z Orjuno, ki da ljudi kar strelja in pobija, doživeli občuten poraz. Nazadovani so za najmanj 40 glasov. Pri skupščinskih volitvah so dobili 400 glasov. Od teh jih je dala občina Javorje 180, a občina Poljane okrog 200. Vpoštevaloj to razmerje, so posteno nazadovali. Seveda, oni ne vpoštevaloj tega razmerja, ampak razmerje zadnjih občinskih volitev pred tremi leti, ki pa tu ni merodajno, če imajo zdaj komaj 30 glasov več, a mi 28 manj. Sploh pa govoriti o kaki stari liberalni trdnjavi ni umestno. Občina je kolebala vedno med napredno in klerikalno stranko. Do leta 1911 in deloma tudi pozneje je bila večinoma v klerikalnih rokah. Pri zadnjih občinskih volitvah leta 1921. se je pokazala šele prava razlika, ko je dobila napredna lista 9 odbornikov in klerikalna 8. V sedanjem občinskem odboru je pa 8 protiklerikalnih in 9 klerikalnih svetnikov. To je pač slabo osvajanje, ki je tu v Poljanah v celoti nemogoče, kajti od vseh volilcev (nekaj nad 400) je tretjina odločno naprednega mišljenja, protiklerikalna, dobra tretjina, starejši, že onemogli ljudje, večinoma nepismeni, pa trobiljo v klerikalni rog. Vse drugo je omahljivo, zdaj se nagne sem, zdaj tja, kakor kaže ali kakršen je pritisk. In ta pritisk pri sedanjih občinskih volitvah v občini Poljane je bil s strani klerikalcev tak, da večji biti ni mogel v nobeni drugi občini. Pred vsem se je agitiralo na račun Orjune, ki ljudi mori in strelja kot zajce. Nekatero žensko so kar besnele napram možem in sinovom, ki so odločni naši ali napredni pristasi, posebno še napram onim, ki so podpisali listo JDS. V tej agitaciji se je odlikoval Cvajar, naš Lampe, lovec g. veletrca Fran. Dolenca v Stari Loki. Ta mož, nekdo zagrezen avstrijak, je zdaj največji sovražnik naše države. Naš župnik, menda dušni pastir vseh, je brodil in letal noč in dan, da ga ni bilo niti za obhajilo, ko so ga prišli klicat popoldne, a so čakali nanj pozno v noč, tako da je šel obhajaj še le po polnoči, četudi je bil bolnik težko bolan, saj je dan pozneje umrl. Težko bolnega pustiti čakati tako dolgo, dasi je potreben miru in počitka, to ne dela časti dušnemu pastirju, ki pozablja svoje stanovske dolžnosti in opravlja funkcijo klerikalnega priganjača. Kakor že omenjeno, je bil največji ogenj naprten proti skrinjici JDS. V teh so videli samega hudica. In res so preslepili in pregovorili od 20 do 30 volilcev, ki so bili prej odločeni in tudi že obliubili, da volijo z naprednimi listami, da so vrgli krogličo v klerikalno skrinjico. Omenjamo še, da se 20 naših simpatizentov ni udeležilo volitve, ker so bili nekateri bolni, drugi pa preveč zaposleni. Tako so torej po vseh naporih, lažeh in zlobnemu podtikanju klerikalci »osvojili« staro liberalno trdnjavo. Za to »zmago« so poklicali na pomoč še tigra Brodarja, ki je zadnji nedeljo hujskal ljudstvo v župnišču, kajti javnega shoda si niso upali sklicati. V župnišče je pa naprednim volilcem vstop na shode zabranjen. »Slovenec« si domišljuje, da je stara liberalna trdnjava osvobodjena. Napreden in protiklerikalni živeli je v Poljanah že toliko razvit in utrjen, da ga ni mogoče več zatreti. Poljane ostanejo slej ko prej na braniku naprednih interesov. Še mnogo truda in naskokov bo treba, predno klerikalizem res osvoji to trdnjavo, ki pa po našem globokem prepričanju nikoli ne bo v klerikalnih rokah.

— Iz žužemberka nam pišejo: Z ozirrom na »Slovenec« dopis z 3. tm. kjer se trdi, da smo naprednjaki padli za dva mandata opozarjamo, da je tak rezultat le posledica porabljanja protizakonitih sredstev s strani klerikalcev, kar bo seveda imelo za posledico, da bodo morale biti volitve razveljavljene. Nikjer nismo opazili kakega navdušenja ob razglasitvi rezultata, kajti topič s 50 strelji, ki naj bi označil slavno zmago, še ni ljudsko navdušenje. Vse, kar »Slovenec« pripoveduje, je enostavna laž. Dejstvo stoji, da je bilo v trgu razven streljanja s topjem vse mirno, samo da so se okoli 10h zvečer pojavili na trgu trije Vehovčevi jogri v spremstvu kakih 12—15 orlovsko navdahnjenih mladeničev z boksaarji in drugim orožjem, kar bo ugotovila sodna preiskava, razgrajali pa trgu in ko se jim tam ni nihče odzval, japadli dva naša mirna človeka, jima grozili, ju žalili na način poccenstnih banditov in bi ju bili z ozirom na premoč in orožje z lahkoto tudi potolkli tokorekó pred očmi in ob pasivnem zadržanju žendarmije, ko bi ne posegel vmes ugleden mož, pred katerim so se počasi s psovskimi in pret njami poskrili v hišo, potem ko so dva izmed naših ranili. Končno je tem junakom korajža vendarle pošla, da so se spravili domov. »Orjunaš« Gliha sploh po leg ni bil. Njegova aretacija, o kateri se be še govorilo, ni imela z dogodkom ničesar opraviti. Orjuna ni prav nič pogorela, marveč so le iz bližnje okolice na razgrajanje Vehovcev prihitali ljudje ter Vehovčeve nevzgojene sinove in ostalo tolpo enostavno prepodili. Sedaj ti junaki govore o spo razumu, ki so ga sami doživeli. Naši ljudje so storili le to, kar bi morala napraviti žendarmija. Rezultat preiskave po briga di in končna beseda o volitvah bo »Slovenca« in njegovega žegnaneega dopisnika pa morala postaviti na laž.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. julija 1924.

Beseda o davkih.

»Juče smo dobili iz Zagreba, da je tamo naredjeno naplaci-
vanje poreza ekszekutivnim pu-
tem. Zbog ovoga je u masama
nastalo nezadovoljstvo.«

»Pravda«, Beograd, 3. VII.

Vsak pošten državljani se zaveda, da mora dati »bogu, kar je božjega in kralju, kar je kraljevega«. Zaveda se, da ima poleg pravic, ki mu jih daje država, tudi dolžnosti napram državi. Ena izmed glavnih dolžnosti nasproti državi je plačevanje davkov, ker brez sredstev, t. j. davkov država ne more živeti. Teh svojih dolžnosti, nanašajočih se na plačevanje davkov, se v Slo-
veniji v polni meri zavedamo. Zato je menda Slovenija edina pokrajina v naši kraljevini, ki je od osvobodjenja do danes v najlepšem redu plačevala predpisane ji davke. Da, prigodilo se je celo, vsaj tako zatrjujejo naši gospodarski krogi, da so Slovenci, kar so bili naše uradniki »bolj papeški, kakor papež sam«, plačali opetovano več davkov, kakor so jih jim predpisali v Beogradu.

In ti davki so bili čisto tako težki, da so jih naši ljudje jedva zmagovali. Pa bi jih plačevali brez velikih težob, da niso istočasno prihajale vesti iz drugih pokrajin, da se tamkaj ne predpisujejo tako težke državne davke in da se davki ne izterjevajo tako kruto, kakor pri nas. Vzpričo teh vesti se ni čuditi, da so se naši davkoplačevalci, jeli spraševati, ako ne veljajo zakoni enako za vse državljane tudi glede davkov. Te govornice so se vedno bolj širile in ustvarjale vedno večje nerazpoloženje med širokimi masami baš radi tega, ker jih z merodajne strani niso dementirali. Te vesti pa sedaj potrjuje v vsem obsegu beogradska »Pravda«!

Iz »Pravdinega« poročila moramo sklepati, da so na Hrvaškem uživali doslej ta privilegij, da jim ni bilo treba redno plačevati davkov, ker teh do sedaj tam sploh niso izterjevali ekszekutivnim putem!

Priznati moramo, da je nas ta vest Davidovičevega lista silno osupnila, saj je iz nje razvidno, da je Radičeva politična akcija na Hrvaškem navzela že take oblike, da resno ogroža že obstoj države. M urejeni državi je prvi pogoj, da se plačujejo davki. Ako državljani ne plačujejo davkov, ki to znak anarhije. In zdi se, da je na Hrvaškem že res na vsi črti zavladala popolna anarhija. Temu pa so pred vsem krive državne oblasti, ki v svoji neverjetni popustljivosti in malomarnosti niso znale uveljavljati državne avtoritete vsaj v toliko, da bi po brezvestnih demagogih zavedene ljudske mase prisilile k temu, da bi dajale »kralju, kar je kraljevega«. Te državne oblasti pa so mirno tpele, da so te naščuvane mase lahko uganjale pasivno resistenco, mesto da bi bile to resistenco takoj v kalu zadušile, če bi bilo treba — tudi z naravnost drakonskimi odredbami. Ali se te oblasti niso zavedale, da s tem napeljujejo vodo na mlin onim demagogom, ki so nerazsodnim ljudskim množicam stvaljali za vzor in najvišji ideal — neplačevanje državnih davkov? Ali se je potem čuditi, da se je radičevstvo tako globoko zajedlo v mase hrvaškega selštva? Kdo je temu v prvi vrsti kriv? Pač tiste oblasti, ki so šele danes jelo uveljavljati državno avtoriteto tudi na Hrvaškem!

Nadejamo se, da ne ostanejo pri tem koraku samo na pol poti. Pred zakonom morajo biti vsi državljani enaki. Ako imajo vsi enake pravice, morajo imeti tudi enake dolžnosti. To je princip, ki ga je treba izvajati z železno doslednostjo! Sicer nastane splošna demoralizacija, iz katere se rodi anarhija. Ako se na Hrvaškem dosledno in strogo ne izterjevajo davki, kako se more pričakovati, da bodo ostale pokrajine vestno izpolnjevale svoje poreske dolžnosti?

Exempla trahunt — vzgledi vlečejo! Kdo more zameriti na primer slovenskim davkoplačevalcem, ako tudi ti vzemó svoje dolžnosti glede plačevanja davkov z lahke strani in se jamejo ravnati po hrvaškem vzorcu?

Zato pravimo in zahtevamo:

Takojšnje izenačenje davkov, enak davčni sistem in davčno prakso v vseh pokrajinah naše kraljevine!

Ako se vse to čim prej ne izvede, bo za državo — zlo!

★ ★ ★

— Z dvora na Bledu. Nj. Vel. kralj Aleksander je včeraj popoldne sprejel v avdienci velikega župana mariborske oblasti dr. Otmarja Pirkmayera, ki se je zvečer vrnil nazaj v Maribor. Zvečer ob 20. je bil povabljen na večerjo prometni minister dr. Svetislav Popović z gospo soprogo. Ministrski predsednik Pašić je ves čas ostal v kraljevskem gradu Suvobor. Ministrski predsednik ostane na Bledu, da do-
bije vendar še bleda in ta-
kaj javna tajnost, da bi se bil takrat Karel skoraj ponesrečil, ker je bil — pijan. Tako se je valjal »Slovenec«, ki je imel zaščito pri vladi in v škofiji med vojno pred Habsburžani in hkrati pa ob-
sojal »Srbe na vrbe«; danes pa toči solze po Avstriji ter hujska slovensko ljudstvo proti vladi, državi, kralju in sploh proti vsakomur, ki se zavzema za narodno in državno edinstvo.

teden na Bledu, na kar se povrne v Beograd.

— Prometni minister dr. Popović na Bledu. Po poročilu z Bleda je včeraj popoldne prispel na Bled prometni minister dr. Svetislav Popović z gospo soprogo. Minister dr. Popović ostane na Bledu nekaj dni, rodbina njegova pa vso sezono do konca. Stanuje v Navinškovi vili, kjer je nastanjena tudi obitelj ministra prosvete Pribičevića. Prometni minister je včeraj pri svojem prihodu v Ljubljano sprejel posebno deputacijo Udruženja železničarjev, ki mu je predložila spomenico o načinu prevedbe železniških uradnikov pri ljubljanski direkciji.

— Izlet »Srbskega planinskega društva« v Slovenijo. »Srpsko planinsko društvo« priredi začetkom avgusta izlet v Slovenijo in sicer to pot v Karavanke in Juliske Alpe. Na programu izleta je poset Golice in Kepe. S Kepe pridejo srbski turisti v Kranjsko goro in se napotijo od tu preko Krških podov in Vrata in od tu na Triglav in Triglavsko jezero. Od Triglavskih jezer se napotijo v Bohinj ter se popno še na Rodico in Črno prst.

— Ugodna žetev v Vojvodini. Po poročilih iz Novega Sada je letošnja žetev v Vojvodini prav dobra, kvalitativno mnogo boljša nego prošlega leta. Na eno katastrsko jutro se je letos pridelalo 10 do 12 stotov žita. Jetmen je nekoliko kvalitativno in kvantitativno slabši, oves je dober, pšenica odlična.

— »Slovenec« in učiteljstvo. Iz učiteljskih krogov nam pišejo: »Slovenec« si ves čas po vojni silno prizadeva, da bi z lažmi in zavijanjem nad voditelji naprednega učiteljstva zabrisal sramoto, ki jo je uprizorjal v dobi svetovne vojne z najgršimi denunciacijami nad organizacijo naprednega učiteljstva, nad voditelji te organizacije in nad glasilom naprednega učiteljstva. Zaradi neupogljivega nacionalizma je pretila našim organizacijam nevarnost, da jih vlada zaradi »Slovenčevih« denunciacij razpusti, učiteljske voditelje pa premesti oziroma suspendira. Čisto naravno je pod pritiskom razmer moral vsak napredni učitelj delovati v šoli in pisati izven šole tako, da mu nihče ni mogel dokazati rovanja proti Avstriji, čeprav se je na sejah deželne šolske oblasti poudarjalo, da so voditelji navzlic »patrijotiškemu« delovanju v šoli in »patrijotiškemu« pisanju izven šole »nur patriotische Heuchler«. In prav so imeli, zakaj noben napredni učitelj se v danih razmerah s prisiljeno in primorano proslavo Habsburžanov ni pregrešil nad jugoslovensko nacionalno mislijo. V Avstriji smo bili napredni učitelji vsled pritiska razmer prisiljeni patriotije, dočim je patrijotizem naprednega učiteljstva v Jugoslaviji odkritosrčen. Napredno učiteljstvo ni nikdar spravljalo »Srbov na vrbe«, kakor je to storil »Slovenec« med vojno, da ne govorimo o protidržavnem »Slovenčevem« hujskanju po vojni. »Slovenec«, ki je po vojni sistematično opravljalo posle nemškopolnega špicla in ovaduha in ki je smatral za svojo prvo nalogo, da ovaja avstrijskim oblastem vsakogar, ki je bil slovanskega mišljenja, list, ki je opravljal svojo službo za Judežve groše in ki dan na dan hujska naše ljudstvo proti našim rešiteljem Srbom, nima pravice očiti nobenemu naprednemu učitelju avstrijskega bizantizma in patrijotizma; pometa naj raje pred svojim pragom. Evo dokaza, kako se je »Slovenec« ob vojni ponizno plazil po habsburških črevih. V 265. številki z dne 19. novembra 1917 piše: »Veliko hvalno molitev nam je danes opraviti za veliko milost božjo. Skoraj bi se bila Avstrija zopet morala zagrniti v strašno žalost; zapretila nam je grozna nesreča: skoraj bi bili izgubili Njega, ki ga tako ljubimo in spoštujemo, ki smo mu tako od srca zvesti in vdani. Skoraj nam je valovje požrešnega hudournika ob Soči ugrabilo presvetlega cesarja (Karla). Toda ne — ni se smelo zgoditi. Bog tega ni pripustil, rešil je cesarja, ohranil nam svetli zgled na vzvišenem tronu: cesarja — moža ljubezni, ki želi vse dvigniti, vsem pomagati, vse osrečiti, cesarja — moža dela in žrtve za blagor ljudstev. Hvala Bogu za tako rešitev! Te Deum laudamus! Naša srca so zatrepetala v strahu pri novici o usodopolni nevarnosti; zatrepetala so pa tudi v veselju ob srečni rešitvi. Danes trepetajo srca v hvalečnosti do Boga. Hvala večnemu Bogu — vse stvari ga zdaj molite! — Molimo iz srca mogočno in Bogu dopadljivo molitev zahvale! In molitev prošnje tudi! Prošnja, da Bog cesarja v prihodnosti varuje vseh nesreč in vsega zla; da ga blagoslovja na duši in na telesu; da mu daje moči zoper vse njegove sovražnike. »Bog ohrani Bog obvari nam cesarja...« — Njega in njegovo presvetlo gospo... In s cesarjem zaročnico — v srčni zvezi združena — Varuj Bog nam cesarico... Molimo za cesarja in cesarico in za vso Najvišjo cesarsko hišo: Kar le more v srečo biti — Bog naj jima podeli — Slava Karlu, slava Citi, — Slava hiši habsburških — in vendar je bila že ta-

krat javna tajnost, da bi se bil takrat Karel skoraj ponesrečil, ker je bil — pijan. Tako se je valjal »Slovenec«, ki je imel zaščito pri vladi in v škofiji med vojno pred Habsburžani in hkrati pa obsojal »Srbe na vrbe«; danes pa toči solze po Avstriji ter hujska slovensko ljudstvo proti vladi, državi, kralju in sploh proti vsakomur, ki se zavzema za narodno in državno edinstvo.

— »Slovenec« zopet konfisciran. Današnji »Slovenec« je bil zopet konfisciran, ker je po stari navadi ščeval protidržavi in njenim uredbam. Dopol dne je izšla nova izdaja »Slovenca«. Za protidržavno »Slovenčev« gonjo je osebno odgovoren dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki mirno trpi, da se ta ogabni list tiska v njegovi tiskarni. Kaj pravi državna oblast k temu, da stoji na čelu protidržavne gonje najvišji funkcionar katoliške cerkve v Sloveniji? Ali oa za to država sijajno plača in mu pušča v izkoriščanje ogromno veleposredstvo, da s tem denarijem financira protidržavno kampanjo? Bo mu treba pač krušno košaro obesiti nekoliko višje!

— »Slovenec« in »zločinski nacionalisti«. Prejeli smo in priobčujemo tole pismo: Z ozirom na podtika »Slovenca« z dne 4. 7. pod gornjim naslovom ugotavljamo, da člani Orjune Vič-Glince, kakor tudi ostalih organizacij niso v nikaki zvezi z napadom na delavca Rudolfa Juvana. Po mnenju »Slovenca« se je baje ta napad izvršil ob poldesetih zvečer. Čudno, da na Viču ni o tem nihče ničesar slišal. Tudi gostilničar »pri Amerikancu« ne ve o tem ničesar poročati. Čudno — morda je »Slovenec« prejel o napadu »radio« poročilo z Marksovega trga? Radi izsleditve krivcev naj si Slovenec ne belj glave, dobili se bodo posem — drugi! Potem bo tudi javnost uvidela in spoznala vso »Slovenčev« infamnost, ki hoče dosledno vsaki zločin naprti na rame »Orjune« samo, da bi jo kompromitiral. Pa bo končno kompromitiran in blamiran le sam.

— Smrtna kosa. Družini sodnega svetnika g. dr. Frana Mohoriča je umrl danes edini sin Miran, dijak II. razr. realne gimnazije. Pogreb bo jutri popoldne ob 18. uri iz državne bolnice. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— Iz bančnih krogov. Kar nam poročajo je generalni ravnatelj Milan Bogady v prijateljskem sporazumu z upravnim svetom zapustil svoje mesto pri Trgovski banki. V priznanje zaslug, ki jih je imel za lep razvoj zavoda, ga je upravní svet komital v svojo sredo. Ravnatelj Bogady ki že od leta 1895, skoraj nepretrgano deluje med Slovenci in je od ustanovitve Jadranske banke v Trstu do leta 1916 deloval pri tem zavodu, pozneje pa je bil imenovan ravnateljem Ilirske banke, kateri zavod je do danes pod spremenjeno firmo Trgovske banke uspešno vodil. Kolikor smo zvedeli namerava gosp. ravnatelj v kratkem ustanoviti svoj lastni finančjsko-komercialni biro in mu še danes želimo k novemu podjetju svako srečo.

— Stroški procesa proti Čarugi. Kakor nam javljajo iz Osijeka, znašajo po računih računskega oddelka sodnega stola v Osijeku stroški procesa proti razbojniku Čarugi in tovarišem skupaj okoli 40.000 dinarjev. Te stroške ima trpeti država.

— Čaruga obolet na mrzlici. Zadnje dneve je Čaruga obolet po konstataciji kazniškega zdravnika na mrzlici. Čaruga zadnje dneve ne jemlje nikake hrane.

— Jugl. delegati na internacionalnem novinarskem kongresu. Na mednarodno konferenco novinarskih združenj so odpotovali te dni tudi zastopniki Jugoslavije in sicer delegata JNU dr. Ljuba Popović, glavni urednik »Vremena« in Joca Tanović, glavni urednik »Politike« in predsednik beogradske sekcije JNU. Konferenca se vrši v kratkem v Londonu.

— Maturantom drž. realke v Ljubljani. Vsi, ki se nameravajo udeležiti izleta v Dalmacijo, Bosno in Srbijo, naj se zberejo na dan odhoda 9. julija ob 15. na realki. Odhod ob 18.28. — Za odbor: Črničec.

— Na živcih in na srcu bolnim ureja grančica Franz-Josef tako važno delovno želočda in črevesa.

— Zločin ali samomor. V nedeljo so našli v Kočevju ob vodi pri Livoldu mrtvega 21 letnega ključavničarja Petersa iz Grčanskih Ravni. Ne vé se ali se je zgodila nesreča, ali je postal Peters žrtev zločina, ali se je morda ponesrečil.

— Zagonetna smrt. V četrtek zvečer se je vračala delav. žena Roza Forjak iz Zidanega mosta v spremstvu svojega moža od trgovine železnik proti domu. Nena doma pa je izginila in je odšla proti Savinji. Obstojta sum, da je vsled tem padla v vodo. Vsekakor je njeno izginjenje zagonetno in to tembolj, ker se niso našli njegovega trupla.

— Policijska kronika. Tekom zadnjih 24 ur so prispela na policijo sledeče ova-
be: tatvine 2, pijanost 1, kaljenje nočnega mira 6, cestnopolijski red 7, pasji kontumac 3, telesna poškodba 3, zaplemba orožja 1, goljufija 1. — Radi beračenja je bil na Krekovem trgu aretiran Fran Kamil iz Doba pri Kamniku. Slugi Dominiku Jerihu je bilo izpred justične palače ukraden kolo, vredno 1000 Din. — Slikar Fran Perko je po »francosko« odšel iz Turkevo gostilne v Strelški ulici. Napravil je 27 Din zapitka. Bil je ovađen.

— Na Ciril-Metodov kres in prosto zabavo z godbo in petjem na Ciril-Metodovem vrtu, Dolenska cesta 14 (Babičev darilo), opozarjamo narodno občinstvo še enkrat. — Vstopnine ni. Začetek ob 20 uri.

— Kdo je našel spričevalo? Dijak je zgubil spričevalo male mature. Najditej, za katerega je brez vrednosti, naj ga blagohotno odda v Ciril-Metodovi ulici 19. pritičje, desno.

— POSETITE GOSTILNO »PRI NE-
STILNU« TRŽAŠKA CESTA!

— Glas iz občinstva. Izpod Golovca (Hradeckega vasa) nam pišejo: Prosimo mestno občino, naj se tudi nas Podgolovčanov usmili in da vsaj enkrat na dan poskropiti cesto. Prahu imamo za dva prsta in ker neprestano vozijo vozovi seno in drugo, smo ves dan v oblakih prahu, da ga moramo požirati kar na debelo. Če lahko škrope Dolenjsko in Ilansko cesto, bi se tudi za nas dalo kaj ustvariti, ker tudi plačujemo davke. Torej, prosimo!

— Najcenejše in najnovejše obleke se dobe samo o Selenburgova ulica št. 3 pri Gričar & Mejač.

— Chioferrin kina železnato vino je najboljšo sredstvo proti slabokrvnosti, boleznim v želodcu in najboljšo okrepčevalno sredstvo pri rekonvalescenci. Dobiva se v vsaki lekarni. Zahtevajte edino le Chioferrin, kateri je najboljši.

— V nedeljo 6. julija na Strelšču pod Rožnikom se vrši vrtni koncert kakor tudi vse nadaljnje nedelje.

— Cenjeno občinstvo se opozarja na trvdko Franc Šimenc Kolodvorska ulica št. 8. Ker je trvdka svoj obrat znatno pomnožila, sprejema odsej v večjem obsegu: Moške bele in damske obleke in bluze. Zelo ugodna prilika za zavese, zastore. Cene solidne, ter priznajo najlepše delo. Trvdka otvori po počitnicah poleg pranja in likanja tudi oddelke popraviljanja vsakovrstnega perila, kar se bo nudilo cenj. občinstvu najugodnejše v Ljubljani.

IZ CELJA.

— o Slomšarsko učiteljstvo je zborovalo v petek in soboto v Celju. Klub veliki agitaciji klerikalnega časopisa je bila udeležba Cankarjevih »Hlapcev« na zborovanju precej pišla. Zveza je bila nekadaj močna, ko je obsegala v sebi vse, kar je bilo med učiteljstvom slabega in suženjskega, danes pa je opaziti, da je prišla velika večina učiteljstva po osvoboditvi iz izpolnjevanjem svojega vzvišenega poklica in se posvetila širjenju državne, narodne in kulturne ideje med našim narodom. Kakor je bilo videti iz slabe udeležbe na zborovanju, je že zelo redko število onih šolnikov, ki še danes niso našli samega sebe, ki ne poznajo one podlage, na kateri se vzgaja naša mladina. Pričakovati in upati pa je, da bodo tudi ti prišli končno do spoznanja in do stremenja in si osvojili nazore ogromne večine njihovih stanovskih tovarišev-učiteljev, kateri nazori so jim danes še tuji.

— o Običajni Ciril-Metodov kres se je, kakor vsako leto, tudi letos žgal v petek zvečer na Starem gradu. Udeležilo se je prireditve mnogo občinstva iz Celja in okolice. Sodelovali so pevec in železničarska godba.

— o Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Kriztu« na Cankarjev cesti.

— o Občni zbor trgovskega društva v Celju se bo vršil dne 8. julija ob 20. uri zvečer v rdeči sobi Narodnega doma.

— o Knjižnica ženskega društva ostane od 3. tm. dalje 14 dni zaprta.

— o Vroče dni smo dobili koncem tega tedna. Kopališča v Savinji kar mrgole kopajočega občinstva.

IZ MARIBORA.

— m Mariborski občinski svet. Včerajšnja seja občinskega sveta, ki je bila zelo slabo obiskana, je otvoril ob 20. župan Grčar. Prvi je poročal sam župan, in sicer o prodaji zemljišča pokojninskemu zavodu. Sklenilo se je, da se proda zavodu pet parcel po 100 Din za m², in sicer le pod tem pogojem, da se obveže, da dokonča prvi del projektirane stavbe do konca leta 1926, ostalo pa tekom petih let. Obenem se pokojninski zavod zaveže, da nakaže mestni občini posojilo v znesku 3 milijonov Din. Poslanec Zebot je stavil na župana vprašanje glede uradnega razpisa občinskih volitev. Na njegova izjavljanja je odgovarjal župan, naglašajoč, da se volitve razpišejo dne 21. septembra. Zebot je tudi interpelliral glede nakupa Kiffmannove hiše, glede najemnine. Za hišo se pogaja državna oblast o zadevi se je razpravljalo na tajni seji. Sledila so poročila posameznih odsekov. Odklonijo se prošnje za odpis pristojbin za preveliko količino uporabljene vode, dalje se odkloni predlagano povišanje stanarin po hotelih in prenočiščih za nemške državljane, ker to ne bi koristilo interesom tujkega prometa. Odklonjena je bila ponovno prošnja bratov Valjak, ki sta prosila za dovoljenje glede ureditve gostilniškega vrta na Trgu Svobode poleg Grajske kleti. — Na klonjene so bile različnim društvom manjše podpore in učiteljem-voditeljem na mestnih šolah se nakaže 1. t. m. administrativna določila v znesku 100 Din mesečno. Občinski svet je dalje sklenil, da protestira radi preselitve komande mesta in vojnega okru-
ga iz Dravske vojašnice v bivšo bolnico pri Aleksandrovi vojašnici. Preselitev se je izvršila brez dovoljenja mestne občine in se v znak protesta poviša najemnina za te prostore. Razmotrivana so bila nato še nekatera manjša vprašanja, nakar je župan zaključil sejo. Po seji je bila še tajna razprava, na čije dnevnom redu so bila razna aktualna vprašanja v zvezi z disciplinarnimi zadevami.

— m Vojaške študije na obmejnem ozemlju. Te dni je v Maribor dospela večja skupina gojencev vojne akademije z namenom, da študira teren v okolici mesta. Poselniki zemljišče se opozarjajo, da jim gredo pri tem na roko in da se v slučaju kakor poljske škode obrnejo takoj in neposredno do katerega vojaškega oficirja ter mu priložijo škodo.

— m Vročina. V petek opoldne je kazal termometer v senci 30 C.

— m Konferenca jugosl. obrtnikov v Mariboru. Kongres saveza zanatlijskih združenj v Beogradu je na predlog g. Džamonje sklenil, da se vrši prihodnja konferenca obrtnikov v Mariboru.

Zdravstvo.

KONEC MORSKE BOLEZNI. — UMETNO POLUOKO.

Dr. A. Leege je izumil pripravo, ki naj prepreči razvoj morske bolezni in ki je po sodbi medicinskih časopisov res v to primerna. Priprava se poslužuje znane Bierove metode zastajanja krvi. Morska bolezen se razvije, ker se kri vsled zibanja ladje ne pretaka normalno po možganih. Znanje pojave te bolezni povzroča brezkrvnost, ki nastopi v posameznih možganskih delih. Ze pred daljšim časom so izumili ovratnico, ki je imela namen zadrževati odtok krvi iz možganov, ki se pa ni obnesla, ker je zaradi tehniških nedostatkov obenem povzročala neprijetne občutke. Dr. Leegejevo pripravo tvorita dva melika, za palec debela kosa plutvine, ki se ju na obeh straneh jabolka položi na obratni privodnici. Probka, ki ju spaja loceni, stiskata privodnici le v toliko, da kri počasneje odteka. Pripravo so preizkusili v približno sto slučajih. Cela vrsta ljudi jo je imela preko 37 ur na sebi, kar pač dokazuje, da nje uporaba ne povzroča nobenih težav. Človeka ne ovira ne pri hoji, ne pri ležanju in spanju in tudi ne pri jedi in govorjenju. Vse potnike, ki so se posluževali priprave, so tekom vožnje zdravniško nadzorovali in prej in pozneje natančno preiskali. Uspeh je bil, da se ne enega teh potnikov ni lotila morska bolezen. Pripravo pa so preizkusili tudi na potnikih, ki so bili že nad eno uro boleznii zapadli. Tudi ti potniki so si v kratkem opomogli, ko so odeli pripravo.

★ ★ ★

A. Dorohov poroča v ruskem listu »Izvestija«: »V oddaljeni petrogradski ulici stoji neznatna rdeča hiša, ki ima nad vrati lakonični napis »Tiflatričeski institut«. Tu zdravijo oslepelosti in jim vračajo vid. Pri vstopu v institut se začuditi nad nenavadno sliko, ki jo nudijo stanovalci. V deljenih skupinah se šetajo, nekateri se igrajo z otroci, drugi opravljajo razna dela, sekajo drva, prinašajo vode itd., toda pri vseh opaziš neko čudno negibljivost oči in posebno previdnost v gibanju. V ta institut prihajajo slepci iz vse Rusije, katerim baje ni več pomoči, da se ozdravijo s pomočjo »tiflatričeske«.

Tiflatrija (zdravljenje oslepelosti — od grških izrazov tyflos = slep in iatros = zdravnik) je povsem nova struja oftalmologije in pridobitev ruske znanosti. Nje ustanovitelj je prof. dr. R. Kac, ki je leta 1918. v petrogradski vojni medicinski akademiji prvič zagovarjal tozadevno disertacijo. Doslej je s pomočjo dveh usmiljenih sester kot edini zdravnik vodil ta zavod, ki more sprejeti 50 bolnikov. Pri zdravljenju bolnikov služijo povsem nove metode. Proti atrofirji vidnega živca uporabljajo kombinacijo toplote (v obliki termoforja) z elektriko (poseben aparat z amperometrom in vodnimi elektrodami) in radio - žarki (radiofor). S tem zdravljenjem se atrofirnemu živcu povrača občutnost. Ako se je skalo zrklo, uporabljajo v zavodu električno masazo s takozvanim »Sanax«-aparatom, vsled česar prične steklovina vibrirati in se nje motnost izgubi. Pri oslepelosti, ki jo povzroča organska napaka očesne dupline, tako da leži zrklo pregloboko in ostanje očesne veke zaprte, vsled česar ne prihaja svetloba v oko, uporabljajo operacijo, pri kateri prerežejo del mišic, tako da oslobodeno zrklo zopet normalno funkcijonira.

Največja pridobitev tiflatrije pa je umetno poluoko. Oboleni del očesa odstranijo in ga nadomestijo z nalašč pripravljenim prozornim pokrovcem iz celuloide. Ta pokrovček se hitro zaraste z zrklo in bolnik, ki mu je pokvarjena roženica jemala vid, je ozdravljen. Ker je moč na celuloidni pokrov naslikati šarenico, napravlja oko povsem normalen vtis.

Tiflatrija, ki je bila v inozemstvu do pred kratkim neznana, vzbuja v zdravniških krogih veliko zanimanja. V mnogih evropskih institutih že poskušajo napraviti umetnega poluočesa po metodi prof. Kaca.

Kot kronisti prinašamo ta članek, objavljen v »Izvestijah«, ki so kot organ V. K. J. R. »Vserossijskago centralnago ispolnitelnago komiteta«, eden vodilnih listov sodobne Rusije. Priobčujemo ga pa z vso rezervno in skepsno. Kar poroča, mora vsaj v zdravniških krogih vzbujati dvome in pomisleke. Kakor je nemogoče ozdraviti resnično atrofirjo vidnega živca, ki nastopa n. pr. v spremstvu otrpnjenosti hrbtnice vsled svojedobne sifilitične infekcije, tako je malo verjetno, da bi se kos celuloida zarastel z zrklo. Saj se v danih primerih celo implantirana človeška roženica zlahka ne zaraste. Morda je prof. Kac, čegar ime je v znanstvenem svetu doslej neznano, krenil na nova pota, toda treba je počakati na poročila in preizkušnje drugih klinik in podobnih zavodov, preden je moč oslepelim dajati kaj nade.

Uradniki – bivši jugoslovenski dobrovoljci in njih dobrovoljačko pravo.

O naših dobrovoljcih, ki so na raznih zaveznih bojiščih svetovne vojne preživeli kri za naše osvobodjenje in ujediničenje, se je že večkrat pisalo v našem dnevnem časopisu. Deloma jim je naša javnost že priznala in tudi primerno ocenila vse zasluge, ki so si jih stekli za našo narodno državo, toda nočejo jim priznati tozadevnih zaslug državni voditelji našega troimenega naroda. V valovi navdušenja prvih dni našega samostalnega življenja je meseca decembra leta 1919, izdala vlada »uredbu o dobrovoljcih«, ki je postala dve leti pozneje zakon, glasom katerega (čl. 26) je bilo vsem oblastvom v državi zapovedano, da postopajo po njem in se mu pokoré. Ta zakon daje bivšim dobrovoljcem, ki so siromašnega stanu in nesposobni za delo, pravico do podpore v denarju, hrani, kurivu in obleki, nadalje mora ministrstvo za socialno politiko preskrbovati brezposelnim dobrovoljcem delo, vsi dobrovoljci z invalidi vred pa imajo ob enakih pogojih pred vsemi drugimi priložnost prednost za sprejem v državno ali samoupravno službo. Dobrovoljcem-dijakom je zagotovljena prednost pri podeljevanju državnih podpor za dovršitev njih študij. dobrovoljcem-obrtnikom in trgovcem so zagotovljena brezobrestna posojila z dolgem rokom, da si lahko obnové svoje gospodarske obrate, a kar se tiče končno državnih uradnikov-dobrovoljcev, je tem po čl. 9 vračunati čas, ki so ga prebili v vojni, za službena leta in jih je potem takem izenačiti s tovariši, ki niso bili dobrovoljci.

Kot predpogoji, da se sme kdo okoristiti s tem zakonom, je »dobrovoljačko uverenje«, katero je izdajalo prej ministrstvo za socialno politiko, a sedaj po čl. 145 finančnega zakona za leto 1924—1925 pa ministrstvo vojne in mornarice.

Toda najvišja državna oblast se s tem ni zadovoljila. Ocenjujoč zasluge svojih idealnih borcev in sedaj najzvestejših sinov Jugoslavije, jih je nagradila še v izdatnejši meri ter v čl. 282 finančnega zakona za leto 1922—1923 izrecno in svečano pred vsem svetom izjavila, da bo štela uradnikom-dobrovoljcem iz novih pokrajin (t. j. prečankih, torej razen Srbije in Črne gore), ki niso bili državni uradniki, ako dobe ukaz ali zvanje, s katerim je spojena pokojnina, leta, ki so jih prebili v vojni, dvojnó v leta ukazuje službe in v leta za pokojnino.

V koliko je prišel uvodoma označen zakon res v prilog raznim bivšim dobrovoljcem, nam ni znano. Znano nam pa je, da tisti, ki so vstopili v državno službo potem, ko je ministrstvo za vojno in mornarico smatralo, da naša nova skupna domovina njihove službe v svojo obrambo več ne potrebuje in jih zato odpustilo iz aktivnega stanja naše vojske, niso postali deležni svečano z zakonom jim od države obljubljenega nagrade za to, da so tvegali svoje življenje za našo narodno osvobodjenje in ujediničenje. Nasprotno, usoda je celo hotela, da so kot uradniki sedaj na slabšem baš zaradi tega, ker so bili dobrovoljci.

Kolikor nam je znano, je večina dobrovoljcev slekla vojaško suknjo v drugi polovici leta 1919, a nekateri še celo pozneje. Oni, katerim se tekem vojne (mislim pred vsem na vojne ujetnike) ni zdelo vredno ali potrebno, da bi stopili v dobrovoljce, a so imeli ob prevratu, ko je bilo potrebno pri nas nadomestiti biveše tujerodno uradništvo, vse zakonite pogoje, da se jih sprejme v državno službo, so v prvi dobi po prevratu zasedli v državni službi vsa odličnejša in

boljša mesta v naši celokupni državni upravi. Dobrovoljcem to seveda ni bilo mogoče, ker jih je domovina še potrebovala za svoje varstvo na zunaj. Oni pa, ki so se posvetili pozneje, ko so bili osvobodjeni vojaške službe, uradniški karijeri, so vsi ranžirali v činu za onimi, ki so vstopili v državno službo pred njimi. Nič jim niso pomagala določila zakona o dobrovoljcih, kljub temu, da so izpolnili vse pogoje, ki so bili predvideni v tem zakonu za dosego dobrovoljačko - uradniških ugodnosti. Kakor v drugih pokrajinah, tako sta se tudi slovenska deželna vlada in pokrajinska uprava krčevito branili priznati uradnikom — bivšim dobrovoljcem vsako, če tudi najmanjšo ugodnost iz tega zakona. Nenaklonjenost napram dobrovoljcem je bila v naših najvišjih državnih krogih malodane splošna. Preziranje njihove lastnosti dobrovoljstva in s tem zvezano nepriznavanje dobrovoljaškega zakona napram njim, je šlo tako daleč, da je meseca oktobra leta 1920 celo ministrstvo notranjih del opozorilo predsedništvo deželne vlade za Slovenijo na zakon o dobrovoljcih. Ministrstvo je v tem odloku poudarjalo, da so ostale določbe tega zakona skoraj popolnoma neizvršene, ker dobrovoljci v tem pogledu niso bili skoraj nikdar deležni kakakega prvenstva. Niso celo bili redki slučaj, da so bili dobrovoljci namenoma zastopavljani napram ostalim konkurentom baš zato, ker so bili dobrovoljci, to pa vsled neprijaznega razpoloženja napram dobrovoljcem, ki je bilo opažati pri mnogih državnih in samoupravnih organih v novih krajih. Največkrat jim to prvenstvo ni bilo priznано niti tedaj, če se je za nje zavzelo celo ministrstvo za socialno politiko.

Ministrstvo notranjih del je takrat naročilo, da se v bodoče napram dobrovoljcem postopa v smislu zakona o dobrovoljcih, da bi se več ne delala od strani državnih in samoupravnih organov velika škoda in krivica velikemu številu dobrovoljcev, ki so sposobni za razne službe, ker bi se s tem neposredno oškodovali obči in državni interesi.

Toda našim merodajnim krogom pri pokrajinski upravi za Slovenijo to ni bilo dovolj. Oni so postopali po svoje, ne oziraje se na ta strikten ministrski razpis. V dokaz bodi nam dovoljeno navesti le dva slučaja, ki sta nam znana.

Meseca junija leta 1922 je predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo sporočilo nekemu pisarniškem uradniku, ki je vložil prošnjo za nameščenje kot pisarniški oficijant, da se ne more sklicevati na zakon o dobrovoljcih, češ da se sme po čl. 9 vračunati v službena leta čas, ki so ga prebili pri vojski. **samo državnim uradnikom**, ne pa tudi pisarniškim pomočnikom in pisarniškim oficijantom, ker je njihovo službeno razmerje do države samo pogodbeno.

Predsedstvo pokrajinske uprave se je pri tem sklicevalo na določbo biveše avstrijske službene pragmatike iz leta 1914 ter s tem hoté ali nehoté dalo prednost staremu avstrijskemu uradniškemu zakonu splošnega značaja pred novim jugoslovanskim zakonom s specialnimi uradniškimi določbami. Indirektno pa je s to odločbo predsedstvo pokrajinske uprave tudi priznalo, da pravice iz čl. 9 zak. o dobrov. gredo vendar le definitivno nastavljenim državnim uradnikom.

V nekem drugem slučaju pa se je potoeval definitivno nastavljen državni uradnik iz I. kategorije drž. nam. v smislu sedanjega zakona o civilnih uradnikih za priznanje ugodnosti iz čl. 9 zakona o dobrovoljcih. Tozadevne prošnje pa mu predsedstvo pokrajinske uprave za

Slovenijo nikakor ni hotelo »in merito« rešiti, temveč mu je vse vloge kratkoma vračalo s pristavkom, da bo ministrstvo odločilo, katera doba in v kakšni izmeri se bo vštela uradnikom, ki pridejo za to v poštev, v službena leta.

Zakon o dobrovoljcih se torej napram državnim uradnikom - bivšim dobrovoljcem ni izvrševal. Merodajni činitelji na visokih odgovornih mestih so jih tolažili z novim zakonom o državnih nameščencih, ki bo definitivno rešil to vprašanje. In tako so bili med onimi, ki so težko čakali na novo službeno pragmatiko, tudi bivši dobrovoljci v trdnem prepričanju, da jim dà država to, kar jim je svoj čas slovesno z zakonom obljubila, in popravi krivice, ki so se jim prizadejale s tem, da so v činu ranžirali za onimi, ki so vstopili v državno službo pred njimi, in sicer samo zato, ker so bili oni še takrat v aktivni službi v naši narodni vojski. Toda prišlo je drugače.

Novi »zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih nameščencih« z dne 31. julija 1923 uradnikov - bivših dobrovoljcev niti ne omenja. Določb o uradnikih iz zakona o dobrovoljcih in iz čl. 282 fin. zak. iz leta 1922—1923 ni sprejel v svoje besedilo in jih tudi ni razveljavil. Med uradniki - dobrovoljci je nastalo splošno razočaranje, žarek upanja v pravično rešitev dobrovoljaškega vprašanja napram njim jim je zopet zasijal, ko so razna ministrstva v svrhu prevedbe na nov položaj in nove službene prejemke po novem uradniškem zakonu zahtevala od njih, da predložijo dokaze, na katere bazirajo svoje pravo na priznanje dobrovoljaških ugodnosti iz zgoraj imenovanih zakonov.

Toda tudi ta up je splaval uradnikom - bivšim dobrovoljcem po vodi. Sedaj, ko je prevedba v vseh resorjih državne uprave že skoraj končana, prihajajo pritožbe od razočaranih dobrovoljcev, da so ostali s svojim zakonom o dobrovoljcih popolnoma na cedilu. Vrhovna državna uprava jim ni vštela v službena leta niti one dobe, katero so prebili v državni službi kot vojaški - dobrovoljci, kaj šé, da bi jim priznala le količjak onih ugodnosti, ki jim gredo po zdravi človeški pameti na podlagi zakonitih določil o uradnikih - dobrovoljcih. In tako so ti prikrasili kot državni uradniki za ono službeno dobo, katero so prebili v jugoslovanski vojski, napram onim svojim stanovskim tovarišem, ki so takoj po prevratu zasedli razna službena mesta v državni upravi.

Država, kakor je razvidno iz rezultatov o prevedbi uradništva v smislu nove službene pragmatike, ni torej v nobenem oziru nagradila svojih borcev za narodno svobodo in ujediničenje v smislu obstoječih zakonov in jim ni štela niti dobrovoljaških službenih let v narodni vojski v njihovo službeno dobo. Dogodili so se celo slučaj, da so uradniki iz biveše avstrijske vojske pri prevedbi boljše odrezali, kakor njihovi tovariši-dobrovoljci.

Morebiti popravi te krivice državni svet, na katerega se prizadeji zaradi nepravične prevedbe dosledno s pritožbami obračajo.

Na dobrovoljcih samih in njihovih organizacijah pa je ležeče, da storijo za svoje člane-uradnike vse, da se krivica, katere se je slednjim pri prevedbi prizadala, čim prej in temeljito popravi. Tudi merodajnim faktorjem bi svetovali, naj dobro premislijo, kaj so zakrivali s tem nezaslužnim zastopavljanjem naših dobrovoljcev.

Specijaliteta tovarne je mlečna Mirim čokolada!

Gospodarstvo.

Plenarna seja Trgovske in obrtniške zbornice 4. julija 1924.

Poročilo predsedstva. (Konec.)

Trgovske in obrtniške zadeve.

Zbog težkih kreditnih razmer pričakuje naše obrtništvo nestropno ustanovitve privilegirane obrtne banke za celo državo, ki naj bi mu nudila kredite pod ugodnimi pogoji. Toda prvi načrt tozadevnega zakona, ki je imel že biti predložen skupščini, je bil na konferenci delegatov zbornice v Zagrebu zavrnjen, ker ni imel enakomernega vpoštevanja obrtnišva iz vseh pokrajin naše države. Zahtevali smo revizijo načrta zakona o državnih obrtni banki in pritegnitev zbornice k sodelovanju pri izdelavi novega zakona.

V smislu intencij in naredb ministrstva trgovine in industrije ter ministrstva za socialno politiko, je zbornica nadalje vršila kontrolo glede potrebe bivanja inozemskih nameščencev in podjetnikov v našem področju ter stremela za tem, da se inozemci, v kolikor le dopuščajo obratne razmere v posameznih podjetjih, sukcesivno nadomestijo s domačimi. Po sklepih seje združenih odsekov je zbornica nadaljevala akcijo za izvedbo reorganizacije in redukcije pri okrožnem uradu za bolniško zavarovanje v Ljubljani ter predložila ministrstvu za socialno politiko spomenico za znižanje premij za bolniško in nezgodno zavarovanje, ki pri sedanjih stagnaciji obutno bremenilo na naših gospodarskih krogih. Zbornica je skušala doseči omiljenje pogojev za udeležbo naših obrtnikov pri državnih dobavah, ker se pri sedanjih predpisih in stroških naši obrtniki kljub tehnični zmoglosti ne morejo udeležiti državnih dobav v večjem obsegu. Po dolgem prizadevanju se je zbornici posrečilo, da je bil pri uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani imenovan svetovet, da omogoči sodelovanje obrtnišva in pojača iniativnost urada.

Zbornica intervencija glede povišanja zneska za kompetenco sodnih instanc v trgovskih sporih je imela sicer popoln uspel, toda pokazala se je nova potreba, da se radi velikega števila pravnih v visokimi zneski, število sodnikov - poedincev pri zbornici kot trgovskih sodiščih pomnoži.

Zato bo važna okoljava, da se čimprej aktivira pri ljubljanski glavni borzi razsodišče in omogoči tako hitra rešitev sporov z razbremenitvijo sodišč.

Organizacija blagovne in efektivne borze v Ljubljani je v zadnjem času toliko napredovala, da bo borza v kratkem lahko pričela s poslovanjem. Zbornica je prevzela iniativno za izdelavo iznane za lesno trgovino ter se po strokovnjakih pri borzi izdelani načrt razpravlja v ožjem strokovnem komiteju zbornice in upamo, da dobimo tako v kratkem urejeno poslovno podlago za našo najvažnejšo gospodarsko panogo.

Prošnje in zadeve.

V prometnem oziru stopa za nas ureditev tarifnih vprašanj vedno bolj nujno v ospredje. Neurejenost železniških tarifov otežuje naše trgovske stike z ostalimi pokrajinami države in povečuje krizo naše industrije, poleg tega pa nam otežuje izvoz in konkurenco v inozemstvu. Zbornica je intervenirala z obširno utemeljeno spomenico da bi se po prevzetju južne železnice v državno upravo upeljalo skupno računanje razdalj in tarif z ostalim omrežjem državnih železnic. Naš predlog dosedaj še ni rešen. Z dovolitvijo 30% popusta za tranzitni promet med Avstrijo in Čehoslovaško ter italijanskimi pristanišči na Jadranu preko našega ozemlja se je posrečilo pritegniti zopet inozemske transporte na naše proge. Toda ta popust olajšuje inozemski trgovini in industriji uspešno konkurenco z našimi eksporterji, ki morajo plačevati polne tarife pristojbine. Zbornica je ponovno intervenirala v zadevi gradbenih kreditov za prekmursko železnico, kakor tudi za otvoritev prometa med Prekmurjem in Madžarsko. Intervencije so imele toliko uspeha, da se dela v ožgrenih sklopih niso ustavila. Dalje moram omeniti, da smo z zbornično intervencijo dosegli obnovi-

tev sekcije za trasiranje železniškega spoja med Kočevjem in reško progo ter za podaljšanje rogaške železnice od biveše železne meje do Krapine. V zadnjem času je postalo vprašanje normalizacije vicalnih železnic v tarifnem oziru zelo pereče, ker otežuje sedanji režim prevoza blaga in onemogočuje direktno odpremo transportov v inozemstvo. Vprašanja ni mogoče povoljno rešiti, ker vprašanje bviših štajerskih deželnih železnic še ni rešeno.

Statistika trgovskega in obrtniškega gibanja.

Za pregled trgovskega in obrtniškega gibanja v zborničnem okolišu v dobi od 1. septembra t. l. do konca marca letošnjega leta navajam sledeče številke: V obrtnem katastru beležimo v dnevi od 1. oktobra do konca lanskega leta 1111 prijav, število odjav pa 1249, torej presegaše odjave prijave za 138 obratov. Obutno nazadovanje se opaža pri mlinarskem obrtu, kjer je znašalo število prijav 23, število odjav pa 48, dalje pri žagah, kjer je bilo 11 prijav, a 31 odjav, kar najbolje dokazuje krizo, ki vlada v našem mlinarstvu in v lesni industriji. Isto opažamo tudi pri trgovini z lesom, kjer znaša število odjav 79 napram 38 novim prijavam in je torej padec še enkrat večji kot število novih obratov. Nazadovanje se nadalje opazuje pri branjarstvu in sejmarnstvu in končno v trgovini z železjem, kar gre najbrž na rovaš visokih takov. V prvem četrtletju letošnjega leta je bilo prijavljenih 31 obratov na tovarniški način in večjih obrtniških podjetij, odjavljenih pa 21, tako da število odjav od kvartala do kvartala konstantno raste. Največje število odjav izkazuje izdelovanje cementne opeke. Obrtniških obratov je bilo v prvem četrtletju letošnjega leta na novo prijavljenih 479 obratov, odjavljenih pa 495, trgovinskih obratov je bilo prijavljenih 532, odjavljenih pa 574. Število odjav presega število prijav povprečno torej za 10%. V trgovskem in zadrudnem registru je bilo v prvem četrtletju 1924 na novo vpisanih 38 posameznih tvrdk, 11 javnih trgovskih družb, 17 družb z omejeno zavezo in 6 delniških družb, v zadrudnem registru pa 12 zadrug. Med izbrisanimi tvrdkami sta dve posamezni tvrdki, 8 javnih trgovskih družb, 2 družbi z omejeno zavezo, 1 delniška družba in 4 zadruga. Razglašeni konkurzi se nanašajo na 1 javno trgovsko družbo in na 2 družbi z omejeno zavezo. Število poravnava znaša v prvem četrtletju 7 in sicer se tičejo 4 posameznih tvrdk, 3 pa javnih trgovskih družb. S tem je statistično ovrženo pisanje nekaterih časopisov o predstojećih pomolih v slovenski trgovini. V drugem četrtletju je bilo vpisanih 18 posameznih tvrdk, 11 trgovskih družb, 9 družb z omejeno zavezo in 5 delniških družb v trgovskem in 13 zadrug v zadrudnem registru. Izbrisanih je bilo 7 posameznih tvrdk, 4 javne trgovske družbe, 2 družbi z omejeno zavezo in 2 delniški družbi ter 6 zadrug. Konkursi so bili razglašeni nad 2 posameznima tvrdkama, 1 javno trgovsko družbo in 1 družbo z omejeno zavezo. Poravnava je bilo 8 in sicer 6 posameznih tvrdk, 1 javna trgovska družba in 1 družba z omejeno zavezo. V prvem polletju je prešla zbornica 6748 dopisov in imela 9127 ekspedicij. Nadalje je izdala zbornica poleg drugih 1050 vnosnih potrdil 446 svedočb o izvozu in 129 svedočb za udeležbo pri javnih licitacijah.

Kakor razvidite iz podanega poročila, se je zbornica mnogo prizadevala, da olajša breme dajatev, ki so od lanske jeseni izredno narastle in ki vsled splošne poslovne stagnacije obutno bremenijo naše gospodarske kroge. Poleg tega je zbornica sodelovala z uspehom pri pogajanjih, da se uredijo gospodarski in trgovski odnošaji s sosednjim inozemstvom in tako odstranijo ovire, ki otežujejo našo zunanjo trgovino. Ob koncu izražam željo, da najdejo zbornični predlogi, ki so ostali pri osrednjih uradih dosedaj še nerešeni, v interesu naše trgovine, industrije in obrti polno razumevanje in upoštevanje.

Dr. Ivan Lah:

Iz knjige spominov. VIDOV DAN 1914.

Sokolski zlet 1. 1914 v Ljubljani je imel biti več nego samo sokolska telovadba. Razmere so bile take, da so zahtevale velike vsenarodne manifestacije, ki naj bi pokazala vladi našo odločno nacionalno zavest s krepkim sodelovanjem ljudstva — predvsem pa našo resno voljo, da hočemo vkljub vsim oviram vršiti delo jugoslovanskega ujediničenja. Bil sem v pripravljalnem odboru od prvih začetkov in se mi je zdelo, da ne pojmujejo vsi enako pomena, ki ga mora imeti sokolski zlet za našo narodno življenje: povdarjala se je predvsem telovadna stran, druga »maškerada« se je smatrala za odveč. Toda upali smo, da bo zlet itak dobil svoj okvir, ki ga bo ustvaril narod, glavna stvar je, da vse dobro pripravimo. Delo v odsekih je počasi napredovalo, bližala se je že pomlad, ko smo izdali razglednice, kašipot in sokolsko diplomu: tudi znaki so se že izdelovali. Dolinarjev načrt za znak nam iz početka ni popolnoma ugajal, pozneje smo se ga privadili in smo videli, da je naš mladi mojster jako dobro izrazil smisel našega sokolskega zleta, saj smo 1. 1914 praznovali ono žalostno koroško petstoletnico in prvič malo bolj resno pogledali v našo zgodovino: znak je pred-

stavljaj sključenega suznja, ki ravnokar trga verige s svojih rok, nad njim pa se dviga junaška postava kralja Matjaža, ki mu s krepko roko veli: vstani! Isto idejo je predstavljala sokolska diploma. Sokolska diploma je imela namen, da bi se z njo zbirali prispevki za zlet in naj bi ostala pri nas doma in v slovenskem svetu izraz našega narodnega programa. Bil sem poverjen, da stopim v dogovor s slikarjem Smrekarjem, ki je ravno takrat ustvarjal ilustracije za srbske narodne pesmi, da bi nam podal načrte za diplomu. Hodila sva nekoč po tivolskem drevoredu in se razgovarjala o vsebini diplome. Nekaj dni na to nam je izročil Smrekar kar tri načrte, iz katerih nam je najbolj ugajal oni, ki je predstavljaj kralja Matjaža, na drugi strani kraljeviča Marka, ko si podajeta roke preko Gosposvetskega polja. Slikar se je lotil dela in čez nekaj časa smo imeli pred seboj krasno umetniško izvršeno delo. Slika je govorila jasno o naši jugoslovanski veri: zgoraj vodski prestol, na levi strani kralj Matjaž z dolgo brado, z mečem v roki, s krono na glavi, poln odločnosti in mladostne sile, na desni kraljevič Marko v obleki srbskega narodnega junaka, z mečem ob strani, poln junaštva in krepke samozvesti: njiju desnici sta se srečali na Gosposvetskem polju v znak zveze in bodoče zmage. Kdo bi bil takrat mislil, da je vse to tako blizu! Pri

odborovi seji smo občudovali sliko, a spomnili smo se tudi na — cenzuro. Nesli smo torej sliko na policijo, kjer so jo resno pregledali in so končno vprašali, kdo je oni junak na desni strani: odgovorili smo jim, da je to tako zaradi simetrije; ne vem, ali so nam verjeli ali ne — vendar niso imeli pomislekov in diploma je bila dovoljena. Izvršila jo je praska grafična firma »Choie« in kmalu so se priglajala cela omizja in posamezni darovalci, ki so položili večjo svoto za sokolski zlet... Naša želja je bila, da bi prišla diploma v vsako našo hišo in da bi ob nji premišljali o pomenu sokolskega zleta; javno nismo hoteli pisati o ideji, ki jo izraža sokolska diploma, da ne bi nanjo opozorili policije, mislili smo, da je za to čas po zletu, ko bo diploma razprodana in bo tem bolj uplivala...

Med tem se je raznesla vest, da bo ljubljanski sokolski zlet prepovedan; člani predsedstva so torej odšli na vlado, da dobe informacije. Vlada je stala na stališču, da se zleta Srbi ne smejo udeležiti: naravno je, da so člani predsedstva ugovarjali, češ, da je Sokol nepolitična organizacija, da bodo povabljeni tudi telovadna društva drugih držav itd. Toda vlada je vedela, da bo mo pozdrazavljal Srbe kot zmagovalce iz 1. 1912 in je vstrajala pri svojih pomislekih, vendar odločitev še ni padla: tako smo nadaljevali priprave v negoto-

vosti; delo je rastlo od dne do dne in bila je nevarnost, da nas čas prehiti. Pri sestavljanju oklica na slovanska sokolska društva je zato prevladala tehniško-telovadna smer in smo zavrgli dva oklica, ki sta govorila bolj v visokih besedah o slovenskem narodu pod Triglavom, o slovenskem bratstvu, o jugoslovanskem programu itd. Predsedstvo je končno naredilo še zadnji korak: šlo je k deželnemu glavarju dr. Susteršču, da naj vpliva pomirjevalno na vlado, da se zlet dovolí... Deželni glavar je dal zagotovilo, da ne bo nasprotoval... Tako smo končno razpisali tesarska dela in priprave so se nadaljevale v polnem teku.

Sokolstvo se je pripravljalo na zlet. Toda mi smo bili še vedno mnenja, da je treba privabiti čim več naroda v Ljubljano, da se bo sokolski zlet spremenil v veliko narodno manifestacijo tudi v slučaju, da Srbi iz kraljevine ne bi smeli oficijelno nastopiti, kajti pričakovali smo, da pridejo kot gostje... Zato smo porabili priliko pri raznih društvenih in župnih izletih, da smo vabili narod v Ljubljano na vsesokolski zlet dne 14. in 15. avgusta, da pokažemo pred svetom svojo narodno zavest itd. Vse je kazalo, da naše delo ni bilo zaman in od vseh strani so se obetale skupine in vozovi na konjih, v narodnih nošah in z raznimi svojimi krajevnimi posebnostmi. Zlet je imela zaključiti

velika veselica na ljubljanskem gradu. Na grajskem grebenu naj bi se postavili paviljoni tja do starih šanc: tam naj bi goreli velik slovanski kres; društva po deželi, posebno po ljubljanski okolici pa naj bi poskrbeli, da bi goreli kresovi po vseh vidnih gričih, da bi na ta način nudili našim gostom veličasten prizor naše kresne noči. Šel sem na kresni večer na ljubljanski grad, da sem se prepričal, kako bi stvar izgledala: Ko so se začeli pojavljati kresovi okoli Krma in tam nad Vrhniko in okoli nad polhograjskimi in škofjeloškimi griči, v kamniških planinah in nad Črnim grabnom se je videlo, da bi ti in še drugi kresovi delali krasen okvir sokolski Ljubljani v noči 15. avgusta in bi bili nekak odmev cele naše ožje domovine na kres, ki bi gorel na ljubljanskem gradu. (Konec prih.)

Starši

oblečejo sebe in svoje otroke najboljše in najcenejše v konfekcijski trgovini

Fran Lukič,

Ljubljana, Pred škofijo 19

Kupujte olimpijske srečke!

O VPRAŠANJU GOSPODARSKEGA SVETA.

je poročal zbornični tajnik g. Mohorič. Ideja gospodarskega sveta se je prvič sprožila za časa dr. Ninčičevega trgovskega ministristva in se je nato sprejela v Viškovski ustavi. Gospodarske institucije so opetovano orginale ustanovitev gospodarskega sveta, dokler stvar ni prišla na velikem gospodarskem zboru v Zagrebu začetkom letošnjega leta definitivno obravnavo. Poedine naše trgovske zbornice že paratirajo tozadevne projekte. 20. in 31. avgusta pa se sestane v Beogradu zbor, ki bo že razpravljal o definitivni redakciji zakonskega predloga glede gospodarskega sveta. Osnutek naše zbornice predvideva 100članski gospodarski svet, ki bo predstavljal nekak senat. V njem bodo zastopani naši gospodarski krogi, industrija, trgovina, obrt in pa legalno organizirano delstvo. Za Slovenijo se določa 15 delegatov. Gospodarska zbornica naj se sestane vsako leto pred zasедanjem narodne skupščine v oktobru, da se za isto enako pripravi zakonsko gospodarsko gradivo. Gospodarskemu svetu bo načeljevalo predsedništvo s primernim številom tajnikov ter s stalnim uradom. Gosp. svet naj deluje v najtesnejšem stiku z ministrijskim svetom. Članstvo ter gospodarske jedinice bi bilo častno, vendar bi članji morali uživati ugodnost brezplačne vožnje in pa neke minimalne dnevnice.

Nato je zbornični član g. Elsbacher utemeljeval in predlagal resolucijo glede REVIZIJE PRISILNEGA PORAVNALNEGA POSTOPANJA IZVEN STEČAJA, ki bo za naše gospodarske razmere sila pomembna in ki se glasi:

Zbornica smatra, da govore splošni gospodarski razlogi za to, da se obdrži institucija prisilne poravnave izven stečaja. Poravnalni sodniki naj strogo in naglo poslujejo, dolžnost upnikov in poravnalnih upraviteljev pa je, da energično in vestno sodelujejo. Dosedanji zakon odnosno naredba o prisilni poravnavi naj se izpopolni odnosno izpremeni v toliko, da bo uspešno onemogočala zlorabo prisilne poravnave izven konkurence in zavlačevanja poravnalnega postopanja. V ta namen zbornica predlaga:

1.) Določba § 47 poravnalne naredbe naj se izpremeni v toliko, da se prisilna poravnava smatra za sprejeto, če so glasovali za njo upniki, katerih terjatve, računano po vsotah, dosega 3/4 četrtine vseh terjatev, ne pa le 2/3 tretjine in da je glasovala za poravnavo večina navzočih upnikov, računano po številu oseb.

2.) Če se ne doseže najmanjša kvota 40 %, sodnik ne sme potrditi poravnave, ako na to ne pristanejo vsi upniki.

3.) Upnikom se mora pripustiti na potek poravnalnega postopanja večji vpliv. Obvezno naj bo imenovanje posebnega upniškega odbora, ki ima sodelovati z upraviteljem in sodnikom pri razčiščenju in upravljanju dolžnikovega premoženja ter nadzirati poravnalnega upravitelja.

4.) Podaljšanje rokov ni dopustno brez privolitve upniškega odbora.

5.) Za poravnalnega upravitelja se ima določiti le strokovno res sposobna oseba. Sodnik mora na zahtevo upniškega odbora imenovati drugo od odbora predlagano.

6.) Sodniku se ima dati pravica, da zaslíši pod prisogo razen dolžnika tudi drugo osebo.

7.) Dopustna naj bo delegacija sodnika pri okrajnem sodišču izven sedeža zbornega sodišča, ako se dolžnik odnosno njegov obratovališče nahaja v področju dotičnega okrajnega sodišča in če temu ne ugovarja upniški odbor. Končna poravnalna razprava pa se ima vršiti pred poravnalnim sodnikom pristojnega zbornega sodišča, ki mu ima biti pridržana potrditev ali nepotrditev poravnave odnosno dovolitev otvoritve in ustanovitve poravnalnega postopanja.

8.) Po sklepu poravnalnega postopanja sme zopet začeti z obratovanjem le oni dolžnik, ki je poravnal vse obveznosti iz poravnave, v nasprotnem primeru pa le, ako soglašajo vsi upniki.

V slučaju, da pride do ponovnega poravnalnega postopanja, se more ta otvoriti le, ako se dolžnik izkaže, da je v polnem obsegu poravnal ne le obveznosti iz prve prisilne poravnave, temveč, da je poplačal vse v tej prvi poravnavi ugotovljene terjatve v celotnem iznosu.

Kdor je prišel že enkrat v konkurz, ali dosegel že dvakrat prisilno poravnavo, v bodoče ne more več predlagati prisilne poravnave izven konkurza.

Kazenske globoče, ki se nanašajo na fravdulozno in kulpožno krivdo ter vodstvo knjig je treba poostriži.

Ako se v teku poravnalnega postopanja ugotovi, da dolžnik ni brez lastne krivde postal insolventen, ga mora zadeti kazen zaporaj najmanj 3 mesecev, če tudi je postopanje končalo s poravnavo.

9. Uradoma se mora otvoriti konkurz, ako se ni dosegla prisilna poravnava, tudi pri netrgovcih.

Slediljo so predlogi gg. zborničnih članov.

Zbornični podpredsednik g. Iv. Ogrin predlaga, naj zbornica naprosi ministra pošt in telegrafov, da odredi zgradbo lokalnega teleonskega voda iz Kočevja do Delnice ter direktnega telefonskega voda Ljubljana—Sušak, odnosno Reka. Nadaljnji predlog g. Ogrina se nanaša na potrebo ureditve tarifnega vprašanja za promet iz Slovenije na Sušak. Dalje izraža željo, da se uredi direktni tranzitni potniški in tovarni promet iz Slovenije po krajši zvezi preko Postojne, St. Petra in Reke na Braidovo (Sušak) po enakih načelih in določbah, kakor je bil urejen tranzitni promet preko naše kraljevine. Tretji predlog g. Ogrina se nanaša na potrebo ustanovitve Trgovske in obrtniške zbornice za hrvatsko Primorje na Sušaku. G. Ivan Jelačin predlaga dodatno, naj se pri zbornici osnuje tudi ekspozitura za Slovenijo.

Nato govori zbornični svetnik g. Jelačin o enotni ladarskih tarifnih in izjavljaj:

Na prometni konferenci v Trstu se je dovolil za tranzitni promet med Avstrijo in Češkoslovaško, na eni ter Trstom na drugi strani preko naše kraljevine 30% popust prevoznine napram našim lokalnim tarifam. Ta popust gre na škodo naše izvozne trgovine. Zato naj zbornica napravi korake, da se dovoli enak popust za naš izvoz v imenovane države.

G. Lovro Petovar predlaga, da zbornica posreduje imenovanje zastopnika slovenskih gospodarskih krogov v upravni svet centrale čerkovnega urada ter glede na pomarjanje denarja pri denarnih zavodih v področju tukajšnjega čerkovnega urada povečanje deleža vlog pošto-čerkovnega urada pri denarnih zavodih v Sloveniji. Dalje predlaga, da se posreduje izvršitev obračuna s štajerskim deželnim odoorom glede bivših štajerskih dež. železnice (Celje—Velenje, Poljčane—Konjice, Slovenska Bistrica postaja—mesto) in prenos sedežev teh železnice v našo državo. Dalje predlaga, da se izvede prenos sedeža rogaške lokalne železnice v našo državo in da se izvede d. d. lokalnih železnice Zeltweg—Wolfsberg in Dragorag—Velenje. Za poslednjo proro go naj se osnuje posebna delniška družba s sedežem v naši državi. Naslednji predlog g. Petovarja zahteva ureditev tarif na prekmurski železnici in otvoritev direktnega železniškega prometa preko Dolnje Lendave in preko Hodoša z Madžarsko. Nazadnje je stavil še predlog za ureditev potnih pristojbin za člane davčnih komisij.

G. Jakob Zdravec stavi predlog glede reforme davka na poslovni promet, predlog glede vojnice in remontno-komorskega prispevka, glede saniranja slovenske mlinске industrije. Zahteva prometne olajšave in ugodnosti za dovoz žita. Končno stavi še predlog, naj zbornica povzame korake, da se čimprej izdela načrt zakona in statuta o Državni obrtni banki.

G. A. Rojina predlaga sprejetje omrežja bivše južne železnice v enotno kilometersko kazajo.

G. L. Bučar zahteva otvoritev telefonskih postaj v Krški dolini, v St. Jerneju, Kostanjevici, Krški vasi in Jesenicah.

G. I. Rebec predlaga, naj posreduje radi zbornice pri ministristvu trgovine in industrije ter financ, da se radi zaštite domačega podjetništva brez odloga uveljavi nova carinska tarifa.

Končno predlaga g. E. Franchetti, da se vsi vajenci brez izjeme pri zavarovanju zoper bolezen in nezgode uvrstijo v I. mezdni razred.

S tem se je izčrpal dnevni red in je predsednik g. Knez zaključil sejo.

IZ SEJE FINANČNEGA ODSKA.

Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

V četrtek, dne 3. julija se je vršila v prostorih tukajšnje trgovske in obrtniške zbornice seja finančnega odska, ki je obravnavala zelo pereča vprašanja davčnega in finančnega značaja. Na plenarni seji trgovske in obrtniške zbornice dne 4. julija je zbornični tajnik g. dr. Fr. Windischer radi tega poročal o seji finančnega odska nekoliko podrobneje. Iz njegovega poročila posnemamo sledeče odstavke:

Odssek se je najprej pečal s priglašeni predlogi glede reforme davka na poslovni promet in vojnice in z nakladno priglašeni predlogom za preureditev dnevnice in potnih pristojbin članov davčnih komisij. Vse predloge je odssek soglasno odobril. Nadalje se je odssek pečal z davčnopravniimi odredbami finančnega zakona 1924/1925 in pretresoval posamezna določila, ki so potrebna izpremembe. Odssek zahteva v tem oziru v prvi vrsti izenačenje direktnih davkov in revizijskega zakona o takšah in pristojbinah. Predno pa se izvede izenačenje zakonov, stoji odssek na stališču, da se ukine pobiranje 30% izrednega državnega pribitka na hišno najemni davek, dohodnino in posebno pridobitno, znižja dohodninsko davčno lestvico v tem smislu, da se bo na krone preračunena lestvica izza dne 1. jan. 1924 brala v dinarjih, da se zviša davčni minimum na 10.000 Din, prizna pri odmeri posebne pridobitne avtonomne doklade za režijsko postavko, izenači davčno stopo za odmero hišno-najemnega davka in ne pobira invalidskega davka in 30% izrednega pribitka od 70% državnega pribitka, ki nadomešča bivše deželne doklade.

Sklenilo se je nadalje primerne predloge za invalidski davek in za vojniko ter zahtevalo, da se državna trošarina na vino in žganje izenači za vse pokrajine naše države. Osobito polaga odssek važnost na popolno izenačenje kontrolnih predpisov za vse vrste producentov žganja.

Glede taks in pristojbin se je postavil odssek na stališče, da se mora zakon z dne 25. oktobra 1923 novelirati in v izdatnejši meri prilagoditi potrebam narodnega gospodarstva. Še predno pa se zakon novelira, je potrebno, da se ukine pobiranje točarske taks in razveljavi prepoved, da točilci plač ne smejo prodajati denaturiranega špirta. Stavili so se glede posameznih tarifnih postavk izpreminjalni predlogi, n. pr. glede pobotniškega kolka za službene prejemke zasebnih nameščencev, glede taksne dolžnosti stavebnih pogodb, glede možnosti znižanja kazenskih znakov itd.

V splošnem se je odssek pečal z zadevo davčnih plačilnih nalogov, s predlogom za znižanje eksekucijskih pristoj-

bin in z opozoritvami davkoplačevalcev na prisilno izterjanje davčnih zaostankov. Plenum zbornice je vzel poročilo z odobravanjem na znanje.

★ ★ ★

—g. HMEJLI. IX. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. — Zalec, CSR 1. julija 1924. — Ko smo si natančno ogledali stanje vseh nasadov našega okoliša, lahko rečemo da je stanje vobče zadovoljivo in da lahko računamo z dobro letino. Skoro vse rastline so dorasle do vrha drogov oz. žic, so bujne rasti in imajo mnogo panog. Hmeljišča so podobna temnim gozdom. Barva listov je svetlo zelena, rastlina je brez mrčesa. V nekaterih nasadih se že vidi cvetni popki. Le mali del vseh nasadov je v toliko zaostal da je rastlina šele do tri četrtine drogov dospela, vendar je pa tudi popolnoma zdrava. Dne 23. junija je toča v nekaterih občinah Goldbach doline povzročila precejšnjo škodo. Začetkoma meseca junija se je prikazala aphid muha, katera je pa izginila brez vidnih posledic. Sedaj izvršujejo hmeljarji zadnja dela v hmeljiščih. Množina letošnjega pridekla je odvisna od vremena meseca julija. Rabili bi posebno tople noči, da bi rastlina nastavila obilo cvetnih popkov. Vobče se lahko reče, da je letos rastlina v razvoju za 14 dni naprej kajti v normalnih letih jo nismo imeli 1. julija že do vrha drogov. Na hmeljskem trgu je postalo mirno. Dne 23. m. m. se je prodalo 30 bal hmelja po 6900—7050čK za 50 Kg. Od navedenega dneva so pa cene le nominalne. — Savez hmelj. društev

—g. Tedenski živinjski sejem v Zagrebu. Zagreb, 3. julija. Živinjski sejem je bil zelo slab in tudi dogon telet je bil minimalen. Cene so neznatno porasle. Tujih kupcev ni bilo. Dovož krme je bil majhen. Cene v Din za kg žive vage so notirale: volj I. 15—15.50, II. 10.50—14, III. 8.50—9, krave 9.50—10, III. 8—8.50, mlada živina 14—17; teleta I. 15—17, II. 14—15. — Krma za mlec: seno I. 90—125, II. 75—90; detelja 112—150, slabša 70—100.

—g. Z uvedbo 9. in 10. urnega delavnika v Nemčiji so se pečali na mednarodni delovni konferenci v Ženevi. Albert Thomas je stvar obrazložil tako, da je nemška vlada izjavila, da je bila prisiljena odpraviti osemurni delovnik v nekaterih industrijah in uvesti devet- in deseturni delovni dan. Ta v decembru lanskega leta zapričeta izprememba je vzemirjala sosedne države in vprašuje se, ali je bilo podaljšanje dela v Nemčiji res neobhodno potrebno? Avstrija, Poljska, Francija, Belgija in številne druge dežele, ki trpe pod gospodarskimi in finančnimi težkocami, niso opustile šurnega dela. Govornik sicer ne zahteva nikake mednarodne kontrole nad nemško delovno zakonodajo, pač pa jamstvo, da bo eventualno večje delo v Nemčiji s povišanjem delavnih ur tudi v resnici služilo reparacijam in ne kakim neljalnim konkurencijam proti drugim industrijskim deželam. Nemčija mora dati jamstvo, da bo odredbe izvedeniškega poročila tudi v vseh točkah vestno izvrševala.

—Bankarstvo, najnoviji broj (julij 1924), ove mesečne revije, izašao je sa slijedećim interesantnim sadržajem: Ljubomir St. Kosier: Pitanje Privrednog Savjeta; Vaso Ristić: Postanak i razvitak bankarstva u Bosni i Hercegovini; Drago Potočnik: Francija u svetovnom gospodarstvu; Ljubomir St. Kosier: Beogradska Zadruga i pitanje njene pozicije u budućnosti; ing. Konstantin Čutuković: Svojina, novac i rad; dr. Mirko Kus - Nikolajev: Radničke banke u Americi; D. Matijasić: Hoće li doći do reorganizacije »Visoke škole za Trgovinu i Promet« u Zagrebu; dr. Mirko Kus - Nikolajev: Karl Helfferich; Slavko C. Vidaković: Centralizacija kapitala javnopravnih ustanova; ing. Konstantin Čutuković: Upliv socijalne energije na razvitak kulture, zatim bankarski pregled i razne druge vijesti. — Godišnja pretpata 150 dinara, šalje se Administraciji »Bankarstva« u Zagrebu, Marovska ul. 30.

Opokarniški stroji
In kompletne opreme za opokarniške stroje
Kamionolomni stroji
Transportne in razkladalne naprave
za kamione in avtomobile
Zetari, kripti, villi za rudnike
(Förderbänder)
Odkriti ravnega in kovinskega litla
vse vrste
opreme za steklarnice
LUDWIG HINTERSCHWEIGER & CO
MASCHINENFABRIK, EISENGESSENZEREI G.m.b.H.
LICHTENEGG, WELS, O.
štov. 17.
Zastopnik za Slavonijo, Međimurje in Jugoslavijo:
AUGUST LECHNER, GRAZ
Rillgasse 40, I. Stock

—Bolečine? V obrazu? V udi? Poiskite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se boste čutili Dobrodejani pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštno 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 Din 3 dvojnat ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev s 10% doplatka razpošilje: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DO, Elsbarg 238 Hrvatsko.

To in ono.

O. S. Marden:

Zakaj so siromaki!

(Prevedel dr. F. S.)

1. Njihove misli so večje kakor pa njihove denarnice.
2. Špekulanti in novotariji jih z lahko prevarajo.
3. Zamenjujejo načelo: »Dolžnost pred zabavo«.
4. Ne vodijo računov o svojih izdatkih.
5. Imajo preveč zabav in predrage zabave.
6. Prekoračili so meje svojih zmognosti, ker so hoteli hitro obogateti.
7. Ne pripisujejo nobenega pomena pri štedenju varijam.
8. Prizadevajo si delati to, kar drugi od njih pričakujejo, ne pa tega, kar so v stanu opraviti.
9. Svojim prijateljem dovoljujejo, da zlorabljajo njihovo dobro srce in njihovo plemenitost.
10. Ne napravijo danes tega, kar lahko odložijo na jutri.
11. Domnevali si, da ni vredno zapisovati si pogodb in dogovorov.
12. Podpisujejo menice svojih prijateljev in se zavezujejo za plačila samo zato, da bi jim ugodili.
13. Rajše se zadolžujejo, kakor pa da bi opravljal delo, o katerem menijo, da je za nje preizkušeno.
14. Nikdar jim ni prišlo na um, da bi jih mogel dolg, ki je vknjižen na njihovo domačijo, nekoč pogoniti iz njihovih hiš.
15. Spravljajo vsa jajca v eno košaro ter jih tako prepuščajo na milost in nemilost usodi, ako jih ne morejo hraniti in varovati.
16. Mislijo, da je dovolj časa začeti varčevati za slabe čase še-le takrat, ko slabi časi nastopijo.
17. Zavodu načeljuje dober človek, ki se pa ni naučil voditi trgovine po trgovsko.
18. Edina stvar, s katero so se hčerke pečale, je bilo tekanje za modnimi oblekami in dragimi nakiti.
19. Ne razumejo, da jih lahko ena edina razkošna navada seznani s celo vrsto zablod.
20. Podpisujejo vse, kar jim pride pod roko ter se zavezujejo, da bodo plačevali v obrokih, kakor n. pr. za harmonijo, strelovođe, slike, knjige in drugo.
21. V trgovini, na katero so se najbolje razumeli, niso mogli mnogo doseči, mislili so pa, da najdejo srečo, ako se udeležijo podjetja, v katerem prav ničesar ne razumejo, posebno, če je to prav daleč od njih.

ZAGONETNI POJAVI IN ZNANOST.

Življenje je tako komplicirano, da je to, kar vemo o njem, brez dvoma samo neznamen del onega, česar ne vemo. Znanost ima neprestane uspehe, toda ne smemo si domišljavati, da smo se približali popolnemu razumevanju življenja. Z druge strani pa so različni zagonetni pojavi v življenju za človeka najbolj zanimivi. Zagonetna plat življenja je dala gradivo za mnoge podzavne ali zavedne zmote. Znanost priznava to, kar je ugotovila s svojimi metodami, če tudi pogosto ne najde pojasnila za ta ali oni pojav. Ona odklanja samo take pojave, ki jih ne more razlagati poton znansvenih metod. Splošno znano je takozvano fakirstvo. V njem je mnogo zmot in prevara, toda nekaj je tudi resnične, znanstveno preizkušene, česar naša znanost doslej ni mogla pojasniti. Drug tak zagoneten pojav je svojstvo nekaterih ljudi, ki čutijo globoko v zemlji vodo. Se nedavno so učenjaki smatrali to svojstvo za prevaro, dandanašnji pa vemo, da so poleg navadnih šarlatanov v tem slučaju tudi ljudje, ki imajo res to zagonetno svojstvo in da ga lahko celo praktično uporabljajo. Nemci so imeli med vojno v armadi take »strokovnjake«, ki so iskali pod zemljo vodo. Zopet drugi ljudje imajo to čudno svojstvo, da čutijo in spoznavajo kovine, zapre v shrambah ali zakopane v zemlji. Celo najstrožja znanstvena komisija je to ugotovila. Zadnje čase se peča francosko časopisje z »gledanjem skozi kožo« ki so ga ugotovili pri nekaterih ljudeh z zavezanimi očmi. Ljudje s tem zagonetnim svojstvom so razločevali ne samo svetlobo od teme temveč so ločili tudi predmete, črke itd., dasi so imeli več mesecev brez presledka zavezane oči. Kritika o tem vprašanju se ni izrekla zadnje besede, toda z biološkega stališča ni izključena možnost, da znanstveni krogi tudi to potrdijo. So živali n. pr. črvi, ki čutijo svetlobo s svojo kožo. Mislite si, da dremlejo to svojstvo tudi v človeku in da se z vajo obudi. Tako imamo pred seboj človeka, ki »gleda« s svojo kožo. Tudi slepi bi mogli na ta način izpregledati.

V inozemskem časopisju vzbuja veliko zanimanje še zagonetnejše vprašanje, slično omenjenim — gledanje skozi različne predmete. Gotovi ljudje tako gledajo skozi predmete, ki so za nas neprozorni. Najbolj čudno je to, da take osebe opisujejo ljudi in predmete, ki so daleč od njih. Med ljudi s tem svojstvom spada Poljak Stepan Osowiecki, inženjer v Varšavi. Za časa mednarodnega kongresa za psihološka raziskavanja, ki je bil sklican v Varšavi 30. avgusta leta 1923, je nek ugledni psiholog preizkušal tega vsevidnega moža. Navzoča sta

bila tudi učenjaka Gustave Geley in Sudre iz Pariza. Vsi trije so se sestali nekega dne z Osowieckim. Dotični psiholog je prošil zjutraj v hotelu tajnika kongresa Veffa in nekega zdravnika, naj napiše nekaj na papir ter ga zaklene v kovček. Ta kovček so zaklenili potem v drug kovček, Osowiecki ni videl, kaj je bilo na papirju napisano. Poleg tega je prinesel zastopnik angleškega društva za psihološka raziskavanja Dirgwall s seboj nalašč za to namenjen kovček, čigar vsebina je bila znana samo njemu. Vse tri kovčke so postavili na mizo ter jo obstopili. Osowiecki je stopil nekoliko razburjen iz druge sobe, kamor so ga bili iz previdnosti zaprili, potipal je po vrsti vse kovčke, potem pa je spregovoril. Vzel je kovček iz Londona, rekoč: »Tu sicer ni nobenega pisma, vidim nekaj temno-zelenega, debel papir, neko risbo, delo človeka, ki ni umetnik. Poleg tega vidim štirikotnik, označen na robu papirja.« Osowiecki je vzel kreda in narisal, kar je videl: štirikotnik, spodaj zvezan z drugim, ožjim, perpendikularnim štirikotnikom. Na zgornjem robu prvega je narisal neko figuro, na desnem robu spodnjega pa datum. 1. septembra so prinesli na kongres ta kovček, Dirgwall je izjavil, da so pečati nedotaknjeni. Poleg tega je trdil, da so tudi vse komplicirane priprave za odpiranje kovčka na svojem mestu. Brez dvoma ni nihče skušal kovčke odpreti. Pokazali so navzočim risbo inž. Osowieckega, in v navzočnosti udeležencev kongresa, med katerimi je bil tudi varšavski vseučiliški prof. J. Viki, so ugotovili, da je to, kar je na Osowiecki, popolnoma enako vsebini kovčka. Navzoči učenjaki so stremeli pri pogledu na čudovito sličnost obeh risb. Znanost stoji tu pred novo zagonetko. Za sedaj je važno, da so ta polaj ugotovili in da so se učenjaki na lastne oči prepričali v njegovi resničnosti.

VLOM V VILO PORTUGALSKEGA EKSARALJA.

Daily Chronicle poroča iz Lissabone, da so vlomilci obiskali letno rezidenco bivšega portugalskega vladarja. Neizmerno dragoceni, juveli in umetnosti so padle vlomilcem v roke. Vrednost ukradenih predmetov se ceni na poldrug milijon angleških funtov, kar znaša v naši valuti okoli 500 milijonov dinarjev. Tako drzen vlom že ni bil izvršen že leta dolgo in ga je smatrati za največji vlom tega stoletja. Celokupna policija portugalske prestolnice je bila mobilizirana in zasleduje z vsem aparatom, ki ga ima na razpolago, vlomilce. Gotove okolščine dokazujejo, da so vlom izvršile pariški zločinci. O vlovu je bila obveščena takoj londonska, pariška in madridska policija in istočasno je bila meja hermetično zaprta, da se prepreči beg zločincev v inozemstvo. Vila Vicosa, v katero je bilo vlomljeno, je last bivšega kralja Manuela, ki živi sedaj v Londonu. Dragocenosti so kraljevo privatno premoženje. — Med oropanimi zakladi se nahajajo portugalski gobelini, ki že stoletja dolgo prehajajo v vladarski rodbini Braganza od očeta na sina. Gobelini imajo neprecenljivo zgodovinsko in umetniško vrednost, ker so najstarejši spomeniki gobelinske umetnosti. Med drugim so bili ukradeni dragoceni predmeti, med temi biserna ovratnica, kras rodbinskega nakita dinastije Braganza. Skoraj cela zbirka diamantov in porcelanskih predmetov je padla zločincem v roke. Odnegli so tudi deset vaj in kipov iz masivnega zlata. Med ukradenimi slikami se nahajajo tudi dela starošpanskih mojstrov. Vila Vicosa leži tik ob španski meji. Bila je sezidana pred 150 leti in je bila že ponovno renovirana. Prekrasna palača je bila kraljevo najpriljubljenejša letovišče. V tej palači je tudi kralj Karel podpisal ukaz o izgonu posamičnih republikanskih voditeljev iz Portugalske. Ko je kralj prišel pero v roke, da bi podpisal usodopolni ukaz, se je obrnil k svojememu tajniku, rekoč: »Čutim, da sem podpisal svojo smrtno obsodbo!« Dva dni kasneje je bil vladar in njegov najstarejši sin od upornikov umorjen. Milza, na kateri je bil podpisani ukaz in pero sta shranjena v zakladnici palače. Te zgodovinske relikvije pa so vlomilci pustili pri miru. Tudi v slučaju, da so zločincem posrečilo pobegniti z Portugalske, bodo ukradene predmete težko vnovčili, ker so sami zgodovinski zakladi.

STRAHOVIT ZLOČIN HOMOSEKSUALCA.

Policija v Hannoveru v Nemčiji je odkrila strahovit, naravnost besnilen zločin. Iz reke Leine so potegnili pred dnevi vrečo s človeškimi kostmi. Policijske poizvedbe so dognale, da so to razkosani preostanki žrtve nekega morilca in je kinalu za tem aretirala 50letnega mesarja Haarmanna. Haarmann je pri zaslišanju priznal, da je izvalil v svoje stanovanje mlade fante, jih zlorabil in nato usmrtil. Da bi lažje izbrisal sled svojih zločinov, je trupla razkosal in je vrgele glavo in kosti v Leino. Sumi se, da je prodajal meso usmrčenih žrtev. Morilec tega sicer še ni priznal, ni pa vedel navesti, od kje da dobiva meso. Dosedaj je priznal sedem umorov, vendar je policija mnenja, da je število žrtev večje, ker je zadnje čase v Hannoveru izginilo več ljudi brez sledu.

Konzulati v Ljubljani:

Češkoslovaška: Breg 8/I.
Belgija: Urad Ljubljanskega veleposlanstva.
Avstrija: Turjaški trg 4/II.
Francija: Dunajska cesta (Ljubljanska kreditna banka).
Italija: Zrinjskega cesta 3/I.
Portugalska: Dunajska cesta 33.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

**Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.**

MALI OGLASI

**Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanjše
pa Din 5.—**

Službe

Izurjena šivilja
gre šivat na dom. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4340

Donašalec jedi
(jelonoša) — se takoj sprejme. — Pismene ponudbe na hotel »Slon«, Ljubljana. 4375

Stenografinja
(dobra) z letnimi spricami, išče službo. Gre tudi na deželo. — Ponudbe pod »Dobra moč/4384« na upravo »Slov. Naroda«. 4340

Sprejme se
mlad plačilni natakar, kavarniški vajenec in kuhinjski sluga. — Narodna kavarna. 4377

Gostilniške obrti
možno osebo sprejmem kot namestnika (co) v Ljubljani. Radi boleznijo mogel prevzem. — Prijava pod »Kavcija/4336« na upravo »Slov. Naroda«. 4340

Samostojna kuharica
vse mesta k boljši družini. Pripravljena bi bila opravljati tudi druga hišna dela. — Ponudbe pod »L. M./4394« na upravo »Slov. Naroda«. 4340

Sprejemem
krepkega, izkušenega in izprašanega kurjača k lokomobili 100 HP — v Domžalah. — Reflektira se na neozojenega. — Ponudbe na: J. Bonač sin, Ljubljana, Čopova cesta 16. 4423

Traži se portir
posve stručna sila, se poznavanjem potrebnih stranih jezikov kaj razpolaga potrebnim garderobom te jamčevino. — Ponudbe uz prilog papira slati na upravo »Hotel Centrala«, Sarajevo. 4385

Putnika
traži zagrebačka veletrgovina svakovrsnih rubaca. Reflektant mora biti stručnjak, mora do bro poznavati slovenske krajeve, uvjetuje se hrvaški i slovenski jezik i dokaz, da je reflektant u struci već kao putnik radio. — Ponudbe sa fotografijom na upravo »Slov. Naroda« pod »Putnik/4421«. 4421

Wanderer-avto, modernno opremljen — se prodaja. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 4405

Prodaja se regijstrirna blagajna (amerikanska) in stara omara (slog Marije Terzije). — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4348

Motorno kolo »Douglas«, 2 1/2 HP skoraj tovarniško novo, se radi odpotovanja prodaja. — Le ustmena pojasnila da tvrdka H. Kenda, Ljubljana. 4404

Deček,

star 15 let, s štirimi razredi realne gimnazije, krepke postave, želi službo kot tekač ali kaj podobnega; gre proti vsaki odškodnini. — Ponudbe pod »Deček/4396« na upravo »Slov. Naroda«. 4340

Djevojka,

ozbiljna, solidna, poštena, koja razumije kuhati te boljše sobe pospremiti, kao sve ostale kućne poslove obavljati znade — se traži za odmah od male obitelji pod naslov: Irena Ball, Karlovac. 4419

Iščem primerno službo

tudi polnedavno; sem akademsko trgovsko naobražen, vešč korespondence petih jezikov, reprezentacije, strojepisja in lesne stroje. Vzemem tudi deželo na dom. Ponudbe pod »Sposoben/4426« na upr. »Slov. Naroda«. 4340

Korespondenta

(tinjo) samostojnega, z daljšo prakso, stenograf in strojepisec za slovensko in italijansko, po možnosti tudi za hrvatsko in nemško dopisovanje — iščem za takojšnji nastop. Plača po dogovoru. — Ponudbe na: And. Jakl, tovarna koč in čevljev d. d. Karlovac (Hrvatstva). 4415

Korespondent,

zmožen reprezentacije, z večletno prakso v imenitni in eksportni stroki, z dobrimi referencami, perfektno zmožen slovenskega, srbohrvaškega (cirilice), nemškega, italijanskega in angleškega v konverzaciji tudi češkega in ruskega jezika, dober knjigovodja in kontorist — išče nameščenja v trgovskem ali denarnem zavodu. — Dopisi se prosijo pod: »Ljubljana« na: Aloma Company, Ljubljana. 4387

Prodaj

Osební avto,

stirisedežen, v najboljšem stanju, se ceno prodaja. — Jos. Puh, Gradaška ulica 22. 4395

Wanderer-avto,

modernno opremljen — se prodaja. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 4405

Prodaja se regijstrirna blagajna

(amerikanska) in stara omara (slog Marije Terzije). — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4348

Motorno kolo

»Douglas«, 2 1/2 HP skoraj tovarniško novo, se radi odpotovanja prodaja. — Le ustmena pojasnila da tvrdka H. Kenda, Ljubljana. 4404

Lepa spalnica

se poceni prodaja. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4416

Več izumov

z vsemi pravicami — se prodaja. — Več pove Veršček, Kandija-Novomeštro. 4356

Fina zlata ura

z dolgo verzičico, briljantni uhani in briljantni prstan — naprodaj. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4349

Prodaj umivalnik

s ploščo, nizek otroški voziček in že rabljena deske. — Zalokarjeva 11. deske. — Zalokarjeva 16. 4397

Krasno tele

(bikac montafonac), pet tednov star, od s. l. premijo odlikovanega bika in dobrega mlečnega postroja — se prodaja. — Ogleda se: Cesta v Mestni log št. 31, Ljubljana. 4432

Novo kočijo

in koleselj na oljnatih oseh, jako lahko — prodam po zelo nizki ceni. — Najstarejša tvrdka za izdelovanje vozov v Sloveniji. — Jernej Pirnat, kovač, Jarše pri Domžalah. 4347

Oglje

50 vagonov bukovega la, suhega, brez prahu, vilan, franko vagon, Zagreb, Din 10.600 takoj na prodaj. — Franc Kambič, Ljubljana, Poljanska cesta 18. 4393

Dve strešni nadsvetlobi

(stekleni), sestava železa na in deloma lesena, pa dec 45°, velikost 9600 x 2150 in 5750 x 2250 — se ceno prodaja. — Uprava hotela »Slon«, Ljubljana. 4431

Stroj

za izdelavo dvorezne cementne strešne opeke sistem dr. Gasparij, popolnoma nov, kompleten s 750 komadi jeklenih delov — se ceno prodaja. — Ponudbe pod »Strešna opeka/4285« na upravo »Slov. Naroda«. 4340

Čebelnjak

za 30 A. Z. panjev, vporaben tudi za pavičijon na Ljubljanskem velesejmu tvrdke Franc Kunster, parna žaga in mizarstvo, Litija, se ceno prodaja. Vse tozadevne informacije daje ravnateljstvo velesejma na sejmističu. 4399

Sestanki

Anica!

Počakaj me v nedeljo 6. t. m. ob dogovorjeni uri pri »Čadu«. — Lojze. 4412

Kupim

Bukova drva
kupi vsako množino — Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. 4351

Maline kupuje
vsako množino — Srečko Polnik in drug, Ljubljana, Metelkova ulica 13. 4359

Dva rabljena elektro-motorja
za 2 do 3 HP, 150 voltov — kupim. — Ponudbe na kartonažno tovarno J. Bonač sin, Ljubljana. 4414

Kože — zajčje, jazbečeve

in od druge divjačine — kupuje za inozemstvo v vsaki množini D. Zdravčič, trgovina usnja, Ljubljana, Sv. Florijana ulica št. 9. 4352

Halo!

Kupujem in plačam po najboljših cenah stare obleke, čevlje in pohištvo. — Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. — A. Jurečič, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 31. 4336

Stanovanja

Meblovano sobo
v sredini mesta s posebnim vzhodom, električno razsvetljavo, event. s hrano — išče za takojšnji nastop Trboveljske premožne družbe (J. Suchy). 4408

Oddam sobo

za gospoda; vzamem so stanovanca v sobo. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4308

Opremljena soba

se odda enemu ali dvema gospodom. — Vprašati je pri portirju hotela »Slon« v Ljubljani. 4430

Gospodična

se sprejme na stanovanje in zajtrk. — Marija Konečnik, Dunajska cesta 23, prtiličje. 4425

Eno ali dve nemeblovani sobi

vzajem v najem takoj ali tudi pozneje. — Ponudbe na: A. Z. Ljubljana, poštni predal 11. 4373

Meblovano stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kabineta in kuhinje — v sredini mesta — se odda za dve ali več let; namernina se plača za dve leti vnaprej. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 4364

Łokali

Gostilno
v Ljubljani ali bližnji okolici vzajem v najem. — Ponudbe pod »Gostilna/4241« na upravo »Slov. Naroda«. 4340

Trgovski lokal

v Ljubljani na prometni cesti — se išče za takojšnji nastop primernemu odkupu. — Ponudbe pod »Odkup takoj/4388« na upravo »Slov. Naroda«. 4340

V najem dam klet

za vinski trgovino s koncesijo in potrebni sodi. Trgovina je jako dobro vpeljana. Event. prodam več vinskih sodov, ležakov in transportnih sodov. Cenj. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Klet/4434«. 4340

Dopisovanje

Minka!
Dvigni pismo v upravo »Slovenskega Naroda«. 4413

P. Z. Nisem iz Ljubljane.

Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. »Duša«. 4411

Ženitev!

Mnogi bogati inozemci, mnogi bogati nemški gospodje se žele poročiti. Damam, tudi brez premoženja daje diskretno nemško pojasnilo Stabrey, Berlin 113, Stolpischestr. 48. 4155

Radi pomanjkanja znanja

želi dopisovati mlad premožen dvakratni milijonar, samostojen trgovec, z naobrazeno, simpatično gospodjo. Poznejša ženitev. Sliko posliem na zahtevo. Tajnost častna stvar. — Ponudbe pod »Sreča v ljubezni/4400« na upravo »Slov. Naroda«. 4340

Ženitna ponudba.

Dva inteligentna, do 20 do 24 let, lepe zunanjosti, želita v svrhu ženitve resnega znanja z dvema gospodičnima iste starosti, ako mogoče, z nekaj premoženja. Izključno niso mlade vdovice. — Dopisi, ako mogoče s sliko, na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Ženitev I/II/4389«. 4340

Jermena za cepe,

gože, biče (gajžle), jermena za čevlje, tržaške bičevnike, motvoz (špag), šmis, čevlarsko prejo, čopiče za beljenje in pleskanje ter razne krtače — kupite najceneje v veletrgovini Oswald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 3542

Andiskrecija

Kočeve. — Dvignite pismo! 4429

Nepremičnine

Prodaja se žaga
s polnojarmenikom v večjem mestu Slovenije. — Dopisi naj se pošljejo pod »Žaga/4407« na upr. »Slov. Naroda«. 4340

Manjša trgovska hiša

na glavni prometni cesti, 10 minut od tramvajev, se prodaja. Velik lep vrt. Eksistenca zagotovljena. Mikovič, Moste 79, pri Ljubljani. 4281

Lepo posestvo,

100 oralov obsegajoče, med njimi 27 oralov travnikov in 15 oralov njiv — je takoj naprodaj. — Kupcu pogoji ugodni. — Interesenti naj se obrnejo na g. Franca Polaka, Sp. Hoča 75, p. Hoče pri Mariboru. 4286

DVE LEPI MODERNI VILI (300 tisoč in en milijon kron):

MAL VINOGRAD, pol ure od Maribora, kron 480.000; TRGOVSKI LOKAL, Gosposka ulica. Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica št. 28. 4410

Zaman se trudite

s prodajo vil, stanovanjskih, trgovskih in obrtnih hiš, kmetskih posestev, graščin, žag, mlinov, stavbnih parcel itd., ker kupci se oglašajo stalno le pri »Posed«, Realitetna pisarna, d. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 24. 3770

Prodaja se radi takojšnje selitve gospodarja

vzorno posestvo, obstoječe iz zidane in z opeko krite hiše, gospodarskega poslopja in 8 oralov zemljišča. — Posedstvo se nahaja v lepem trgu v Savinjski dolini in je zelo pripravnost za hmeljereje. — Dopise pošiljati na: Anton Poznič, Libelice pri Dravogradu, kjer se poizvejo natančni podatki. 4116

Najlepše slike na porcelanu, izvanredne trpežnost, izdeluje v originalni izpeljavi — znani umetniški zavod

Anton Hoffmann, Karlovi vari (Karlsbad). Ustanovljeno leta 1880. — Naročila direktno ali s posredovanjem informacijske biroja »Marštan«, Maribor. 3598

Prodaja se hiša

v dobrem stanju, z dvema sobama, kuhinjo, kletjo in vrtom. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 4420

Razno

Na hrano

se sprejmejo trije boljši gospodi, oziroma gospodične. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4417

Gostilničarjem in restavratorem

se priporoča za nakup papirnih servietov tvrdka M. Tičar, Ljubljana. 3592

Javna dražba

se bo vršila v nedeljo 6. julija pod Rožnikom. Prodajale se bodo štiri parcele. — Lega krasna. Cena nizka. — Poizve se v restavraciji v Rožni dolini. 4409

Sir,

pravi polemendolski (bohinjski), grover, trapištovski polnomasten in čajno maslo. — Blago je vedno prvovrstno. — Iv. Kos, Ljubljana, Bohoričeva 28. 4381

Vsakovrstna ročna dela

vzajem v komisijsko razprodajo v moji filijalki na Bledu. — Naročila je poslani na »Ate« lie ročnih del. — Nika Zipser, Kranj. Telefon št. 31. 3774

Dvokolesa,

mali motorji, otroški vozički, pnevmatika — po znatno znižanih cenah. — Ceniki franko; prodaja na obroke »Tribuna« F. B. 4, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 4140

Najlepše slike na porcelanu, izvanredne trpežnost, izdeluje v originalni izpeljavi — znani umetniški zavod

Anton Hoffmann, Karlovi vari (Karlsbad). Ustanovljeno leta 1880. — Naročila direktno ali s posredovanjem informacijske biroja »Marštan«, Maribor. 3598

Klobase,

fine, suhe, radi opustitve obrata v večji množini na prodaj. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 3498

Trboveljski premog in drva

dobavlja DRUŽBA ILIRIJA Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8. Plačilo tudi na obroke. Telefon 220. 272

Izdelujem

sadne mline,

prvovrstne, s lahkim pogonom, granitnimi valjci ter pocinjenim okovjem, po ugodni ceni. — Interesenti naj se obrnejo na Rudolf Ravnikarja, ključavničarja v Radečah pri Zidanem mostu. 31/T

Veletrgovina

Osvald Dobeč,

Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9 — priporoča svojo bogato zalogo raznega discega in brivskega mila, zobni prašek in pasto »Kalodont-Elida« ter vse druge galanterijske predmete po najnižjih cenah.

Tančica za krste,

okrasni, mrtvaški čevlji, žepni robci, razni trakovi, vezena, čipke, nogavice, otroške čepice, sukanec, modere, vilice in veriga, vezalke, pavola, kvačkane D. M. C. prečca za vezenje, lastika, podpetiki »Eterna« in razni gumbi vedno v veliki izbiri pri tvrdki — Osvald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9. 3505

Znižane cene za

otroške vozičke!

Novi modeli. Poslužujte se izdelkov domačih tovarnih otroških vozičkov in dvokoles »TRIBUNA« F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4. — Istočasno se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pnevmatika; sprejemajo se v polno popravilo za emajliranje z ognjem in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. — Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franko. 3247

V novi obleki

namreč v rjavo-modro-beli etiketi je sedaj v prometu davno preizkušeni in priljubljeni »Pravi : FRANCKOV : kavni priradek« v zabojčkih. — V varstvo proti ponaredbam se na tej novi etiketi posebno iztičejo glavna obeležja, namreč: ime »Franck« in »kavni mlinček«. — »Pravi : FRANCK : z mlinčkom« je kavi tako potreben, kakor začimba juhi. —

Umetniške

RAZGLEDNICE

100 komadov à 25 dinarjev naprej priporoča

Narodna knjigarna
Ljubljana — Prešernova ulica 7.

Kopalna sezija 1924

Najnovejša izbira:

kopalnih plaščev, oblek, čepic ter kopalnih čevljev za dame in gospode. Posebno ugodno kupite kopalno obleko s krilom la Bengerjev izkot po reklamni ceni 125 dinarjev.

Razpošilja se po pošti

A. Šinković nasl. K. Soss, Ljubljana, Vestni trg 19

Kmetovalci!

Motorje, mlátilnice, slamoreznice itd. kupite najbolje in po zelo ugodnih cenah edino pri ANTONU KREMŽAR, delavnica poljedelskih strojev, Št. Vid nad Ljubljano. Istotam se sprejemajo tudi vsa popravila poljedelskih strojev.

Trgovci, pozor! Trgovci, pozor!

Pletarske izdelke

dajemo v komisijo proti garanciji po vseh krajih Slovenije. — Ponudbe pod »ZASLUŽEK« na Publicitas d. d. oglasni zavod, Ljubljana, Kolodvorska ul. 34, II. nadst.

Sodni svetnik dr. Fran Mohorčič in so-proga naznanjata zase in za hčere Vere, Mileno in Stano tužno vest, da je preminul njihov edini sin in brat

Miran

dijak II. gimnaz.

Pogreb se vrši v nedeljo, 6. julija ob šestih zvečer iz državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. V Ljubljani, dne 5. julija 1924.

Oklic.

Ivan Sirmik, posestnik v Ljubljani VII — Sv. Jermeja cesta št. 44 je radi zapravljenosti in plajčevanja omejeno prekljkan. — Njegov pomočnik je Andrej Knez na Viču št. 66. Okrajno sodišče

4276 Ljubljana, Praga, Liberec, Gradec; prodaja legitimacij in tozadevne informacije